

หน่วยการเรียนรู้ที่ 1

ว่าด้วยเรื่องของเงิน

สาระสำคัญ

เงินเป็นสิ่งสำคัญที่มีผลต่อการดำรงชีวิตในยุคปัจจุบัน เพราะเป็นสิ่งที่ใช้ในการซื้อหาสิ่งของหรือบริการเพื่อให้สามารถดำรงชีพ หรือเพื่อความสะดวกสบาย เงินที่รู้จักกันส่วนใหญ่มี 2 ชนิด คือ ธนบัตรและเหรียญกษาปณ์ โดยในประเทศไทยใช้สกุลเงินบาท อย่างไรก็ตาม หากต้องเดินทางหรือทำการค้าที่ต่างประเทศ ก็จะต้องเข้าไปเกี่ยวข้องกับเงินตราของประเทศอื่น ๆ ด้วย ซึ่งค่าของเงินในแต่ละประเทศจะไม่เท่ากัน จึงต้องมีการกำหนดอัตราแลกเปลี่ยนขึ้นเพื่อเทียบราคาของเงินตราประเทศหนึ่งกับเงินตราของอีกประเทศหนึ่ง

เมื่อได้รับเงินจากแหล่งต่าง ๆ เช่น จากการประกอบอาชีพ สิ่งที่เราควรทำคือแบ่งเงินบางส่วนไปเก็บออมเพื่อวัตถุประสงค์ต่าง ๆ เช่น ไว้ใช้ยามฉุกเฉิน เป็นค่าใช้จ่ายหลังเกษียณหรือเลิกทำงาน แต่บางครั้งการเก็บออมเงินไว้ใช้ยามฉุกเฉินอาจไม่เพียงพอที่จะรองรับเหตุการณ์ไม่คาดฝัน จึงอาจต้องพิจารณาความจำเป็นในการทำประกันภัยเพื่อรองรับความเสี่ยงที่ไม่คาดคิด เช่น ประสบอุบัติเหตุ หรือเสียชีวิต ซึ่งหากเกิดเหตุการณ์นั้นบริษัทประกันภัยจะเป็นผู้จ่ายเงินไหมทดแทนให้ตามเงื่อนไขที่ตกลงไว้ในกรมธรรม์ นอกจากการออมเงินที่ได้ผลตอบแทนแล้ว การลงทุนก็เป็นอีกทางเลือกหนึ่งที่ให้ผลตอบแทนสูง แต่ก็มีความเสี่ยงสูงเช่นกัน ผู้ลงทุนจึงควรมีความรู้ความเข้าใจเพื่อเลือกรูปแบบการลงทุนที่เหมาะสมกับตนเอง และสามารถรับความเสี่ยงได้

ด้วยยุคสมัยปัจจุบันเปลี่ยนไป มีการนำเทคโนโลยีมาอำนวยความสะดวกเพื่อให้ใช้เงินได้ง่ายขึ้น ไม่ต้องพกพาเงินสดจำนวนมาก เช่น บัตรเดบิต และบัตรเครดิต ซึ่งแต่ละชนิดออกแบบมาเพื่อลักษณะการใช้งานที่ต่างกัน นอกจากนี้ ยังมีช่องทางการชำระเงินที่รวดเร็วยิ่งขึ้น เช่น internet payment, mobile payment ที่ทำให้การโอนเงิน ชำระเงินเป็นเรื่องง่าย ไม่ต้องเสียเวลาเดินทางไปทำธุรกรรมที่ธนาคาร

นอกจากเงินจะมีบทบาทสำคัญต่อชีวิตประจำวันของทุกคน ยังเป็นสิ่งสำคัญในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจทั้งระบบ ทั้งในด้านการลงทุน การผลิต และการจ้างงาน จึงมีผู้ให้บริการทางการเงินในระบบจำนวนมากซึ่งมีบทบาทหน้าที่แตกต่างกันไปในการตอบสนองระบบเศรษฐกิจในแต่ละด้าน โดยสถาบันการเงินมีทั้งที่รับฝากเงิน และไม่ได้รับฝากเงิน ซึ่งผู้ให้บริการทางการเงินสามารถวางใจและเชื่อถือได้ เนื่องจากมีหน่วยงานที่ทำหน้าที่กำกับดูแลอย่างใกล้ชิด

ตัวชี้วัด

1. อธิบายความหมายและประโยชน์ของเงิน
2. บอกความหมายและความแตกต่างของการให้เงินและการให้ยืมเงิน
3. บอกความหมายของเงินเพื่อ เงินฝืด
4. อธิบายวิธีการตรวจสอบธนบัตร
5. คำนวณอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ
6. บอกช่องทางการแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ
7. อธิบายเงินเสมือน
8. บอกลักษณะบัญชีเงินฝากแต่ละประเภท
9. คำนวณดอกเบี้ยเงินฝากแบบทบต้น
10. อธิบายการคุ้มครองเงินฝาก
11. อธิบายความหมายและประโยชน์ของการประกันภัย บอกประเภทและลักษณะการประกันภัยแต่ละประเภท
12. บอกลักษณะการลงทุนแต่ละประเภท
13. วิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างการฝากเงิน การประกันภัย และการลงทุน
14. บอกความหมายและประโยชน์ของการชำระเงินทางอิเล็กทรอนิกส์
15. บอกลักษณะของบัตรเอทีเอ็ม บัตรเดบิต บัตรเครดิต Internet payment และ Mobile payment
16. บอกกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับระบบการชำระเงินทางอิเล็กทรอนิกส์
17. บอกผู้ให้บริการทางการเงินในประเทศไทย
18. บอกบทบาทหน้าที่ของสถาบันการเงินและหน่วยงานอื่น ๆ ภายใต้การกำกับดูแลของธนาคารแห่งประเทศไทย
19. บอกบทบาทหน้าที่ของผู้ให้บริการภายใต้การกำกับดูแลของหน่วยงานอื่น ๆ

ขอบข่ายเนื้อหา

- เรื่องที่ 1 ความหมายและประโยชน์ของเงิน
- เรื่องที่ 2 ประเภทของเงิน
- เรื่องที่ 3 การฝากเงิน การประกันภัย และการลงทุน
- เรื่องที่ 4 การชำระเงินทางอิเล็กทรอนิกส์
- เรื่องที่ 5 ผู้ให้บริการทางการเงินในประเทศไทย

สื่อการเรียนรู้

1. เว็บไซต์ธนาคารแห่งประเทศไทย (ธปท.) www.bot.or.th
2. เว็บไซต์สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (ก.ล.ต.) www.sec.or.th
3. เว็บไซต์สำนักงานคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัย (คปภ.) www.oic.or.th

เวลาที่ใช้ในการศึกษา 24 ชั่วโมง

เรื่องที่ 1 ความหมายและประโยชน์ของเงิน

ความหมายและประโยชน์ของเงิน

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554 ให้ความหมายของ “เงิน” คือ วัตถุที่กำหนดให้ใช้เป็นสื่อกลางในการแลกเปลี่ยนหรือชำระหนี้ ปัจจุบันส่วนใหญ่ คือ ธนบัตร และเหรียญกษาปณ์ อย่างไรก็ตามไม่ได้จำกัดอยู่ในรูปธนบัตรและเหรียญกษาปณ์เท่านั้น แต่อาจอยู่ในรูปแบบอื่น ๆ อีก เช่น เงินอิเล็กทรอนิกส์

“เงิน” เป็นสิ่งสำคัญที่มีผลต่อการดำรงชีวิตในยุคปัจจุบัน เพราะเป็นสิ่งที่ใช้ในการซื้อหาสิ่งของหรือบริการเพื่อให้สามารถดำรงชีพได้ หรือเพื่อความสะดวกสบาย เช่น การซื้อหาอาหาร สิ่งของจำเป็น การศึกษา การรักษาพยาบาล ค่าใช้จ่ายเดินทาง ดังนั้น ทุกคนจึงจำเป็นต้องประกอบอาชีพ สร้างอาชีพให้ตนเองเพื่อให้มีเงินหรือมีรายได้เลี้ยงตนเองและคนในครอบครัว

เมื่อได้เงินมาแล้วก็ควรรู้จักวางแผนการเงินของตนเอง เพื่อให้ใช้เงินอย่างรู้คุณค่า และมีเงินเพียงพอต่อการดำรงชีพ เช่น เมื่อมีรายได้ให้นำไปเก็บออมส่วนหนึ่งก่อน โดยลำดับแรกควรออมเพื่อฉุกเฉินเมื่อเกิดเหตุการณ์ไม่คาดฝันจะได้ดึงเงินที่ออมมาใช้จ่ายได้ หรือการรู้จักวางแผนการใช้จ่าย โดยใช้จ่ายในสิ่งที่จำเป็นก่อน หรือหากมีเงินออมเพียงพอแล้ว อาจนำเงินออมบางส่วนไปสร้างผลตอบแทนเพิ่มขึ้น เช่น การฝากเงินในบัญชีเงินฝากประจำเพื่อรับดอกเบี้ยที่สูงขึ้น หรือการลงทุนภายใต้ความเสี่ยงที่ยอมรับได้ เพื่อให้เงินที่หามาได้สร้างมูลค่าที่เพิ่มขึ้น

การให้เงินและการให้ยืมเงิน

การให้เงิน หมายถึง การให้เงินโดยไม่ได้หวังผลตอบแทน และไม่ได้หวังให้มีการนำเงินดังกล่าวมาจ่ายคืนให้ เช่น พ่อแม่ให้ค่าขนมแก่ลูก การบริจาคเงินเพื่อการกุศล

การให้ยืมเงิน หมายถึง การให้เงินโดยคาดหวังให้มีการจ่ายเงินคืนภายในระยะเวลาที่กำหนด และมีการกำหนดอัตราผลตอบแทนของการให้ยืมเงินนั้นด้วย ซึ่งเรียกว่า “ดอกเบี้ย” เช่น สมชายให้สมหญิงกู้ยืม 10,000 บาท คิดดอกเบี้ย 2% ต่อปีและให้ใช้คืนเมื่อครบ 1 ปี หมายความว่า สมหญิงต้องจ่ายเงินคืนสมชาย 10,200 บาท เมื่อครบ 1 ปี

จะเห็นว่าการให้เงินเป็นการให้เปล่าไม่ต้องคืน แต่สำหรับการให้ยืมเงินเป็นการคาดหวังให้มีการจ่ายเงินคืน ซึ่งผู้ให้ยืมอาจต้องการดอกเบี้ยหรือไม่ต้องการดอกเบี้ยก็ได้ ดังนั้น ก่อนที่จะให้เงินหรือให้ยืมเงิน ผู้ให้ยืมควรอธิบายให้ชัดเจนและเข้าใจตรงกันว่า ต้องการให้เงิน

หรือต้องการให้ยืมเงิน ซึ่งหากเป็นการให้ยืมเงิน ผู้ให้ยืมควรแจ้งอัตราดอกเบี้ย ระยะเวลาที่ต้องชำระคืน และควรทำเอกสารเป็นลายลักษณ์อักษรเพื่อเป็นหลักฐานการให้ยืมเงินไว้ด้วย

เงินเฟ้อ เงินฝืด

เงินเฟ้อ หมายถึง ภาวะที่ระดับราคาสินค้าโดยทั่วไปเพิ่มสูงขึ้นต่อเนื่อง หรือพูดง่าย ๆ ว่าเป็นภาวะที่ข้าวของแพงขึ้นไปเรื่อย ๆ

ลองเปรียบเทียบราคาก๋วยเตี๋ยวในปัจจุบัน เมื่อ 10 ปีที่แล้ว และอีก 10 ปีข้างหน้า ในวันนี้เราอาจซื้อก๋วยเตี๋ยวได้ในราคาชามละ 30 บาท เมื่อ 10 ปีก่อน เงิน 30 บาท อาจซื้อก๋วยเตี๋ยวได้ถึง 2 ชาม แต่ในอีก 10 ปีข้างหน้าอาจจะซื้อก๋วยเตี๋ยวไม่ได้สักชามก็เป็นไปได้

นั่นแสดงให้เห็นอย่างชัดเจนว่า เงินเฟ้อทำให้เงินในกระเป๋าของเราที่มีอยู่เท่าเดิมแต่กลับมีค่าลดลง เพราะซื้อของได้น้อยลง หรืออาจต้องใช้เงินมากขึ้นเพื่อให้สามารถซื้อสินค้าได้จำนวนเท่าเดิม หรือที่เรียกว่า “มูลค่าของเงิน” หรือ “อำนาจซื้อ” ของเราลดลง เมื่อเวลาผ่านไปนั่นเอง

ในภาวะที่ตรงข้ามกับเงินเฟ้อคือ **เงินฝืด** หมายถึง ภาวะที่ระดับราคาสินค้าโดยทั่วไปลดต่ำลงเรื่อย ๆ หรือพูดง่าย ๆ ว่าเป็นภาวะที่ข้าวของมีราคาถูกลงเรื่อย ๆ ซึ่งน่าจะเป็นเรื่องที่ดีหากข้าวของถูกลงเพราะต้นทุนถูกลง แต่หากข้าวของถูกลงเพราะบริษัทต่าง ๆ ผลิตสินค้าออกมาขายมากเกินไปเกินกว่าความต้องการซื้อของประชาชน บริษัทอาจจำเป็นต้องลดราคาสินค้าลงเพื่อให้ขายได้หมด หรือไม่ก็ต้องลดการผลิตลงเพราะว่าถ้าผลิตออกมาเท่าเดิมก็ขายได้ไม่หมด ผลที่ตามมาก็คือ การจ้างงานจะลดลงตามไปด้วย ดังนั้น ภาวะเงินฝืดจึงส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจโดยรวม

กิจกรรมท้ายเรื่องที่ 1 ความหมายและประโยชน์ของเงิน

(ให้ผู้เรียนไปทำกิจกรรมท้ายเรื่องที่ 1 ที่สมุดบันทึกกิจกรรมการเรียนรู้)

เรื่องที่ 2 ประเภทของเงิน

เงินตราไทย

เงินตราที่ใช้ในประเทศไทย ปัจจุบันมี 2 ชนิด คือ ธนบัตรและเหรียญกษาปณ์ โดยมีรายละเอียด ดังนี้

ธนบัตร

ธนาคารแห่งประเทศไทยเป็นหน่วยงานที่ทำหน้าที่บริหารจัดการธนบัตรภายในประเทศทุกขั้นตอน เริ่มตั้งแต่การผลิต นำธนบัตรใหม่ออกใช้หมุนเวียนและทำลายธนบัตรเก่า รวมทั้งประเมินความต้องการใช้ธนบัตรใหม่ในแต่ละปีว่าควรจะมีธนบัตรชนิดราคาใดออกมาจำนวนมากน้อยเพียงใด เพื่อให้เพียงพอต่อความต้องการใช้จ่ายของประชาชนในประเทศ ซึ่งในแต่ละปีปริมาณการผลิตธนบัตรจะผันแปรไปตามความต้องการใช้ธนบัตรที่เพิ่มขึ้นหรือลดลงตามภาวะเศรษฐกิจของประเทศ

ธนาคารแห่งประเทศไทยเป็นผู้มีสิทธิพิมพ์และออกใช้ธนบัตรในประเทศไทย แต่เพียงผู้เดียว โดยปฏิบัติตามที่พระราชบัญญัติเงินตรา พ.ศ. 2501 กำหนดไว้ว่าการนำธนบัตรออกใช้หมุนเวียนในระบบเศรษฐกิจสามารถทำได้ 2 กรณี คือ

1. แลกเปลี่ยนทันทีกับธนบัตรที่ออกใช้หมุนเวียนอยู่แล้วในมูลค่าที่เท่ากัน เช่น ธนบัตรชนิดราคา 1000 บาท 10 ฉบับ มูลค่า 10,000 บาท แลกเปลี่ยนกับธนบัตรใหม่ชนิดราคาเดียวกันหรือชนิดราคาอื่นในมูลค่าที่เท่ากัน อาทิ ธนบัตรชนิดราคา 500 บาท จำนวน 20 ฉบับ
2. แลกเปลี่ยนทันทีกับสินทรัพย์ที่กฎหมายกำหนดให้เป็นทุนสำรองเงินตรา ในมูลค่าที่เท่ากัน เช่น นำทองคำมูลค่า 100 ล้านบาทมาเข้าบัญชีทุนสำรองเงินตรา แลกเปลี่ยนกับธนบัตรเพื่อนำออกใช้มูลค่า 100 ล้านบาทเท่ากัน

ทุนสำรองเงินตรา คือสินทรัพย์ที่ใช้หนุนหลังธนบัตรออกใช้ เพื่อสร้างความเชื่อมั่นให้แก่ประชาชน และเป็นหลักประกันว่าธนบัตรออกใช้ทุกฉบับมีมูลค่าตามราคาที่ตั้งไว้บนหน้าธนบัตร โดยสินทรัพย์ที่กฎหมายกำหนดให้เป็นทุนสำรองเงินตรา เช่น ทองคำ เงินตราต่างประเทศที่อยู่ในรูปของเงินฝากในธนาคารนอกราชอาณาจักรหรือในสถาบันการเงินระหว่างประเทศ หลักทรัพย์ต่างประเทศ หลักทรัพย์รัฐบาลไทย ตั๋วเงินในประเทศ

ธนบัตรที่ใช้หมุนเวียนในปัจจุบัน

นับจากปี พ.ศ. 2445 ที่เริ่มนำธนบัตรแบบแรกออกใช้ จนถึงปัจจุบันปี พ.ศ. 2559 ประเทศไทยมีธนบัตรออกใช้หมุนเวียนรวมจำนวน 16 แบบ โดยธนบัตรแบบปัจจุบัน คือ ธนบัตรแบบสิบหก¹ มี 5 ชนิดราคา ได้แก่ 20 บาท 50 บาท 100 บาท 500 บาท และ 1000 บาท

 <p>ลักษณะธนบัตรด้านหน้า</p>	<p>ภาพประธาน : พระบรมฉายาสาทิสลักษณ์พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ในฉลองพระองค์ครุยมหาจักรีบรมราชวงศ์</p>
 <p>ลักษณะธนบัตรด้านหลัง</p>	<p>ภาพประธาน : ภาพพระบรมราชานุสาวรีย์พ่อขุนรามคำแหงมหาราช</p> <p>ภาพประกอบ : ภาพการประดิษฐ์อักษรไทย ภาพศิลาจารึกหลักที่ 1 จารึกพ่อขุนรามคำแหง ภาพลายสี้อไทย ภาพทรงรับเรื่องราวร้องทุกข์ของราษฎร ภาพกระดิ่ง และภาพเครื่องสังคโลก</p>
<p>ขนาด วันประกาศออกใช้ วันออกใช้</p>	<p>7.20 x 13.80 เซนติเมตร ลงวันที่ 2 พฤศจิกายน 2555 วันที่ 1 เมษายน 2556</p>

¹ ข้อมูล ณ เดือนมิถุนายน 2559

 <p>ตัวอย่าง</p> <p>ลักษณะธนบัตรด้านหน้า</p>	<p>ภาพประธาน : พระบรมฉายาสาทิสลักษณ์พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ในฉลองพระองค์ครุยมหาจักรีบรมราชวงศ์</p>
 <p>ลักษณะธนบัตรด้านหลัง</p>	<p>ภาพประธาน : ภาพพระบรมราชานุสาวรีย์สมเด็จพระนเรศวรมหาราช</p> <p>ภาพประกอบ : ภาพจิตรกรรมฝาผนัง ทรงพระแสงดาบ นำทหารเข้าตีค่ายพม่า พระบรมราชานุสาวรีย์ ณ อนุสรณ์ดอนเจดีย์ และพระเจดีย์ชัยมงคล วัดใหญ่ชัยมงคล จังหวัดพระนครศรีอยุธยา</p>
<p>ขนาด</p> <p>วันประกาศออกใช้</p> <p>วันออกใช้</p>	<p>7.20 x 14.40 เซนติเมตร</p> <p>ลงวันที่ 24 มิถุนายน 2554</p> <p>วันที่ 18 มกราคม 2555</p>
 <p>ตัวอย่าง</p> <p>ลักษณะธนบัตรด้านหน้า</p>	<p>ภาพประธาน : พระบรมฉายาสาทิสลักษณ์พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ในฉลองพระองค์ครุยมหาจักรีบรมราชวงศ์</p>
 <p>ลักษณะธนบัตรด้านหลัง</p>	<p>ภาพประธาน : ภาพพระบรมรูปสมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช</p> <p>ภาพประกอบ : ภาพทรงเกลี้ยกล่อมให้ประชาชนรวมกำลังกันต่อสู้ก๊กอิสรภาพ ภาพท้องพระโรงพระราชวังกรุงธนบุรี ภาพพระบรมราชานุสาวรีย์สมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช ทรงม้าพระที่นั่งออกศึก และภาพป้อมวิไชยประสิทธิ์</p>
<p>ขนาด</p> <p>วันประกาศออกใช้</p> <p>วันออกใช้</p>	<p>7.20 x 15.00 เซนติเมตร</p> <p>ลงวันที่ 27 ธันวาคม 2557</p> <p>วันที่ 26 กุมภาพันธ์ 2558</p>

 <p>ลักษณะธนบัตรด้านหน้า</p>	<p>ภาพประธาน : พระบรมฉายาสาทิสลักษณ์พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ ในฉลองพระองค์ครุยมหาจักรีบรมราชวงศ์</p>
 <p>ลักษณะธนบัตรด้านหลัง</p>	<p>ภาพประธาน : ภาพพระบรมราชานุสาวรีย์พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช</p> <p>ภาพประกอบ : ภาพวัดพระเชตุพนวิมลมังคลาราม ภาพป้อมพระสุเมรุ</p>
<p>ขนาด วันประกาศออกใช้ วันออกใช้</p>	<p>7.20 x 15.60 เซนติเมตร ลงวันที่ 27 ธันวาคม 2556 วันที่ 12 พฤษภาคม 2557</p>
 <p>ลักษณะธนบัตรด้านหน้า</p>	<p>ภาพประธาน : พระบรมฉายาสาทิสลักษณ์พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ ในฉลองพระองค์ครุยมหาจักรีบรมราชวงศ์</p>
 <p>ลักษณะธนบัตรด้านหลัง</p>	<p>ภาพประธาน : ภาพพระบรมรูปพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว พระปิยมหาราช</p> <p>ภาพประกอบ : ภาพพระบรมราชานุสาวรีย์พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงม้าพระที่นั่ง ภาพพระที่นั่งอนันตสมาคม และภาพการเลิกทาส</p>
<p>ขนาด วันประกาศออกใช้ วันออกใช้</p>	<p>7.20 x 16.20 เซนติเมตร ลงวันที่ 24 มิถุนายน 2558 วันที่ 21 สิงหาคม 2558</p>

ขนาดมาตรฐานของธนบัตรแบบปัจจุบัน² (แบบสิบหก)

การกำหนดขนาดธนบัตรมุ่งเน้นถึงความสะดวกในการพกพาเป็นหลัก และเพื่อประโยชน์ต่อการสังเกตของประชาชน โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้ที่มีความบกพร่องทางสายตาซึ่งสามารถแยกแยะชนิดราคาธนบัตรด้วยการสัมผัสเท่านั้น จึงกำหนดให้ธนบัตรทุกชนิดราคา มีความกว้างเท่ากันคือ 72 มิลลิเมตร แต่มีความยาวที่ลดหลั่นกันชนิดราคาละ 6 มิลลิเมตร

วิธีการตรวจสอบธนบัตรแบบสิบหก

1. สัมผัส

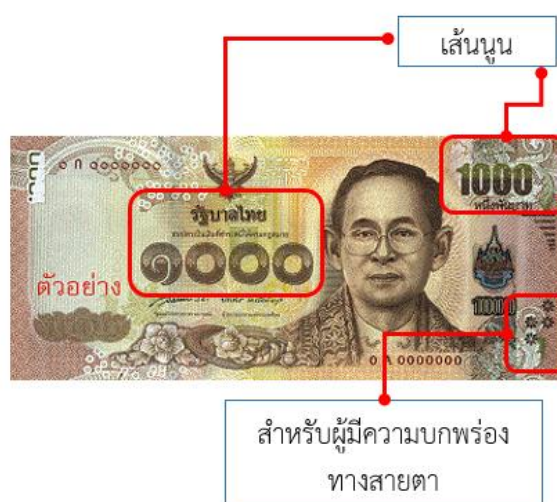
1.1 กระดาษธนบัตร

ธนบัตรทำจากกระดาษชนิดพิเศษที่มีใยฝ้ายเป็นส่วนประกอบหลัก จึงมีความแกร่ง ทนทาน ไม่ยุ่ยง่าย เมื่อจับสัมผัสจะให้ความรู้สึกแตกต่างจากกระดาษทั่วไป

1.2 ลายพิมพ์เส้นนูน

สามารถสัมผัสความนูนตามจุดต่าง ๆ ได้แก่ ตัวเลขอารบิกแจ้งชนิดราคา ที่มุมขวาบนของธนบัตร ตัวอักษรคำว่า “รัฐบาลไทย” และตัวเลขไทยแจ้งชนิดราคา ด้านหน้าธนบัตร

นอกจากนี้ ที่บริเวณมุมล่างด้านขวาของธนบัตรทุกชนิดราคาจะมีลายพิมพ์เส้นนูนรูปดอกไม้ ซึ่งเป็นสัญลักษณ์แจ้งชนิดราคาธนบัตรที่ประยุกต์มาจากอักษรเบรลล์ เพื่ออำนวยความสะดวกแก่ผู้ที่มีความบกพร่องทางสายตา

² ข้อมูล ณ เดือนมิถุนายน 2559

2. ยกส่อง

2.1 ลายน้ำ

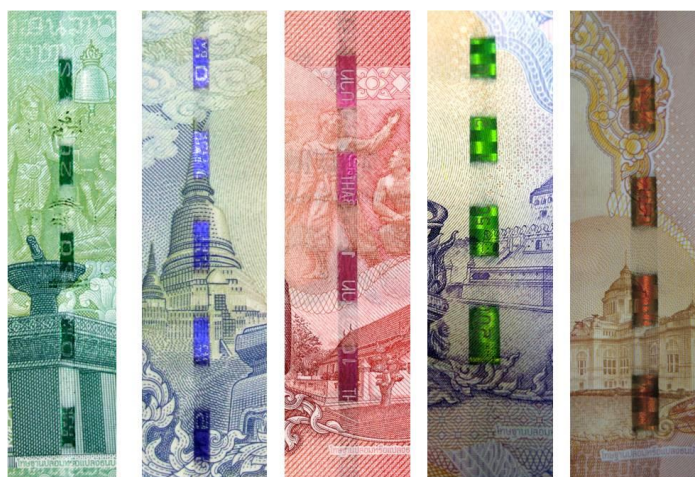
ลายน้ำเกิดขึ้นในขั้นตอนการผลิตกระดาษที่ทำให้เนื้อกระดาษมีความหนาไม่เท่ากัน เมื่อยกธนบัตรส่องกับแสงสว่างจึงมองเห็นภาพที่มีการไล่ระดับของแสงเงา และตัวเลขไทยตามชนิดราคาธนบัตรที่มีความโปร่งแสงเป็นพิเศษ **ระดับควบคุมุลายน้ำพระบรมฉายาสาทิสลักษณ์พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว**

2.2 แถบสีและแถบสีเหลี่ยมเคลือบโหวสลับสี

ธนบัตรทุกชนิดราคามีแถบสีต่าง ๆ ตามชนิดราคาธนบัตรที่ฝังไว้ในเนื้อกระดาษตามแนวตั้ง มีบางส่วนของแถบปรากฏให้เห็นเป็นระยะ ๆ ที่ด้านหลังของธนบัตร เมื่อยกส่องดูกับแสงสว่างจะเห็นเป็นเส้นตรงยาวต่อเนื่อง บนแถบมีตัวเลขและตัวอักษรโปร่งแสงแจ้งชนิดราคาธนบัตรที่มองเห็นได้ทั้งสองด้าน และสามารถมองเห็นการเปลี่ยนสีของแถบนี้เมื่อพลิกเอียงธนบัตรไปมา

ภาพที่ 1 ภาพที่ 2 ภาพที่ 3 ภาพที่ 4 ภาพที่ 5

ภาพที่ 1 - 3 เป็นแถบสี ซึ่งมีอยู่ในธนบัตรชนิดราคา 20 บาท 50 บาท และ 100 บาท

ภาพที่ 4 - 5 เป็นแถบสีที่มีสีเหลี่ยมเคลือบโหวสลับสี ซึ่งมีอยู่ในธนบัตรชนิดราคา 500 บาท และ 1000 บาท

2.3 ภาพซ้อนทับ

บริเวณมุมบนด้านซ้ายของธนบัตรมีตัวเลขอารบิกแจ้งชนิดราคาธนบัตรที่พิมพ์แยกไว้ในตำแหน่งตรงกันของด้านหน้าและด้านหลังธนบัตร จะมองเห็นเป็นตัวเลขที่สมบูรณ์เมื่อยกธนบัตรส่องกับแสงสว่าง

3. พลิกเอียง

3.1 หมึกพิมพ์พิเศษสลับสี

เป็นจุดสังเกตสำหรับธนบัตรชนิดราคา 500 บาท และ 1000 บาท เท่านั้น โดยให้สังเกตที่มุมล่างด้านซ้ายของธนบัตรเมื่อพลิกขอบล่างธนบัตรขึ้น ลายประดิษฐ์สีทองจะเปลี่ยนเป็นสีเขียว

3.2 แลปพอยล์ 3 มิติ

แลปพอยล์ 3 มิติที่ผนึกอยู่บนด้านหน้าธนบัตรชนิดราคา 100 บาท 500 บาท และ 1000 บาท จะมองเห็นเป็นหลายมิติแตกต่างกันตามชนิดราคาและจะเปลี่ยนสีสะท้อนแสงวาววับเมื่อพลิกเอียงธนบัตรไปมา

3.3 ตัวเลขแฝง

ในลายประดิษฐ์มุมล่างซ้ายของธนบัตรทุกชนิดราคาเมื่อยกธนบัตรเอียงเข้าหาแสงสว่างและมองผ่านจากมุมล่างซ้ายเข้าหากึ่งกลางธนบัตรในมุมที่เหมาะสม จะเห็นตัวเลขอารบิกแจ้งชนิดราคาธนบัตรฉบับนั้น

เหรียญกษาปณ์

กรมธนารักษ์ได้ผลิตเหรียญกษาปณ์หมุนเวียนออกใช้ในระบบเศรษฐกิจตั้งแต่ พ.ศ. 2493 เป็นต้นมา ซึ่งมีหลากหลายรูปแบบ โดยได้ปรับเปลี่ยนรูปลักษณะ ลวดลาย และกรรมวิธีการผลิตเรื่อยมา เพื่อให้สะดวกต่อการพกพา การใช้สอย และยากต่อการปลอมแปลง

เหรียญกษาปณ์หมุนเวียน เป็นเหรียญกษาปณ์ที่ใช้หมุนเวียนกันอยู่ทั่วไปในชีวิตประจำวัน มี 9 ชนิดราคา คือ 10 บาท 5 บาท 2 บาท 1 บาท 50 สตางค์ 25 สตางค์ 10 สตางค์ 5 สตางค์ และ 1 สตางค์ แต่ใช้หมุนเวียนในระบบเศรษฐกิจมี 6 ชนิดราคา คือ

10 บาท 5 บาท 2 บาท 1 บาท 50 สตางค์ 25 สตางค์ ส่วนเหรียญชนิดราคา 10 สตางค์ 5 สตางค์ และ 1 สตางค์ มีใช้ในทางบัญชีเท่านั้น

ในปี พ.ศ. 2551 กระทรวงการคลังได้อนุมัติให้กรมธนารักษ์ จัดทำเหรียญกษาปณ์ออกใช้หมุนเวียนชุดใหม่ในระบบเศรษฐกิจ โดยมีลักษณะและชนิดราคา ดังนี้

1. เหรียญกษาปณ์โลหะสองสี (สีขาและสีทอง) ชนิดราคา 10 บาท
2. เหรียญกษาปณ์โลหะสีขา (ทองแดงผสมนิกเกิล เคลือบไส้ทองแดง) ชนิดราคา 5 บาท
3. เหรียญกษาปณ์โลหะสีทอง (ทองแดงผสมนิกเกิลและอลูมิเนียม) ชนิดราคา 2 บาท
4. เหรียญกษาปณ์โลหะสีขา (ไส้เหล็กชุบนิกเกิล) ชนิดราคา 1 บาท
5. เหรียญกษาปณ์โลหะสีแดง (ไส้เหล็กชุบทองแดง) ชนิดราคา 50 สตางค์
6. เหรียญกษาปณ์โลหะสีแดง (ไส้เหล็กชุบทองแดง) ชนิดราคา 25 สตางค์
7. เหรียญกษาปณ์โลหะสีขา (อลูมิเนียม) ชนิดราคา 10 สตางค์ 5 สตางค์ 1 สตางค์

เหรียญกษาปณ์กับการใช้ชำระหนี้ตามกฎหมาย

ตามพระราชบัญญัติเงินตรา พ.ศ. 2501 มาตรา 11 ระบุว่า เหรียญกษาปณ์เป็นเงินที่ชำระหนี้ได้ตามกฎหมาย ไม่เกินจำนวนที่กำหนดโดยกฎกระทรวง ดังนี้

ชนิดราคา	จำนวนการชำระหนี้ต่อครั้ง
เหรียญชนิดราคา 1 สตางค์	ชำระหนี้ได้ครั้งละไม่เกิน 5 บาท
เหรียญชนิดราคา 5, 10, 25 และ 50 สตางค์	ชำระหนี้ได้ครั้งละไม่เกิน 10 บาท
เหรียญชนิดราคา 1, 2 และ 5 บาท	ชำระหนี้ได้ครั้งละไม่เกิน 500 บาท
เหรียญชนิดราคา 10 บาท	ชำระหนี้ได้ครั้งละไม่เกิน 1,000 บาท

สาเหตุที่กฎหมายต้องกำหนดจำนวนเงินในการชำระหนี้ของเหรียญกษาปณ์ คือ เพื่อป้องกันการกลั่นแกล้งระหว่างลูกหนี้กับเจ้าหนี้ในการชำระหนี้

เงินตราต่างประเทศ

ในการดำเนินชีวิตประจำวันทั่ว ๆ ไป เราจะใช้เงินสกุลของประเทศไทยคือเงินบาทในการจับจ่ายใช้สอยในประเทศ แต่หากต้องเดินทางหรือมีการทำธุรกิจระหว่างประเทศเราก็จะต้องเข้าไปเกี่ยวข้องกับเงินตราของประเทศอื่น ๆ

ตัวอย่าง เงินสกุลต่างประเทศที่สำคัญ

ชื่อประเทศ	ชื่อสกุลเงิน	อักษรย่อสกุลเงิน
สหรัฐอเมริกา	ดอลลาร์สหรัฐ (United States Dollar)	USD
สหราชอาณาจักร	ปอนด์ (British Pound)	GBP
ยูโรโซน	ยูโร (Euro)	EUR
ญี่ปุ่น	เยน (Japanese Yen)	JPY
ฮ่องกง	ดอลลาร์ฮ่องกง (Hong Kong Dollar)	HKD
มาเลเซีย	ริงกิต (Malaysian Ringgit)	MYR

ซึ่งค่าของเงินในแต่ละสกุลจะไม่เท่ากัน จึงต้องมีการกำหนดอัตราแลกเปลี่ยนขึ้น **อัตราแลกเปลี่ยน** หมายถึง ราคาของเงินตราสกุลหนึ่งเมื่อเทียบกับเงินตราอีกสกุลหนึ่ง เช่น

1 USD เท่ากับ 31 บาท หมายถึง เงินบาทจำนวน 31 บาท แลกเป็นเงินดอลลาร์สหรัฐได้ 1 ดอลลาร์สหรัฐ

1 EUR เท่ากับ 42 บาท หมายถึง เงินบาทจำนวน 42 บาท แลกเป็นเงินยูโรได้ 1 ยูโร

อัตราแลกเปลี่ยนไม่ได้คงที่ แต่มีการเปลี่ยนแปลงขึ้นลงอยู่เสมอในแต่ละช่วงเวลาตามปัจจัยที่มีผลกระทบ เช่น ภาวะเศรษฐกิจของประเทศ เศรษฐกิจโลก ภาวะตลาดการเงิน

การดูอัตราแลกเปลี่ยนอย่างง่าย

 ตัวอย่าง ตารางแสดงอัตราแลกเปลี่ยนระหว่างเงินต่างประเทศและเงินบาท ที่ผู้ให้บริการซึ่งประกอบธุรกิจปัจจัยชำระเงินตราต่างประเทศที่ได้รับอนุญาตจากธนาคารแห่งประเทศไทยประกาศไว้

(เงินบาทต่อ 1 หน่วยสกุลเงินตราต่างประเทศ)

ประเทศ	สกุลเงิน	อัตรารับซื้อ	อัตราขาย
สหรัฐอเมริกา	USD	34.89	35.22
สหราชอาณาจักร	GBP	49.84	50.69
ยูโรโซน	EUR	39.25	39.96
ญี่ปุ่น (ต่อ 100 เยน)	JPY	31.68	32.37
ฮ่องกง	HKD	4.47	4.55
มาเลเซีย	MYR	8.85	9.13

อัตรารับซื้อ คือ อัตราที่ผู้ให้บริการเสนอซื้อเงินตราต่างประเทศ

อัตราขาย คือ อัตราที่ผู้ให้บริการเสนอขายเงินตราต่างประเทศ

- หากต้องการนำเงินบาทไทยไปแลกเป็นเงินดอลลาร์สหรัฐ กล่าวคือ ต้องการซื้อเงินดอลลาร์สหรัฐ เราต้องดูราคาซื้อที่อัตราขาย จากตัวอย่างข้างต้น $1 \text{ USD} = 35.22 \text{ บาท}$
- หากต้องการนำเงินดอลลาร์สหรัฐไปแลกเป็นเงินบาท กล่าวคือ ต้องการขายเงินดอลลาร์สหรัฐ เราต้องดูราคาซื้อที่อัตรารับซื้อ จากตัวอย่างข้างต้น $1 \text{ USD} = 34.89 \text{ บาท}$

วิธีการคำนวณอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ

ในกรณีที่ต้องเดินทางไปต่างประเทศ เราอาจต้องแลกเปลี่ยนสกุลเงินเป็นของประเทศนั้น ๆ ซึ่งสามารถคำนวณอัตราแลกเปลี่ยนได้ ดังนี้

ตัวอย่างที่ 1

หากต้องการเดินทางไปยังประเทศสหรัฐอเมริกา ซึ่งใช้สกุลเงินดอลลาร์สหรัฐ (USD) สมมติว่า อัตราแลกเปลี่ยนขณะนั้นอยู่ที่ $1 \text{ USD} = 30 \text{ บาท}$ หากต้องการแลก 100 USD ต้องใช้เงินบาทไทยแลกเป็นจำนวนเท่าไร

วิธีคำนวณ

$$1 \text{ USD} = 30 \text{ บาท}$$

$$100 \text{ USD} = [30 \times 100] \div 1$$

$$= 3,000 \text{ บาท}$$

ดังนั้น ต้องใช้เงินบาทไทยจำนวนเงิน 3,000 บาท จึงจะแลกได้ 100 USD

📖 ตัวอย่างที่ 2

หากต้องการไปประเทศญี่ปุ่น ซึ่งใช้สกุลเงินเยน สมมติว่าอัตราแลกเปลี่ยนขณะนั้นอยู่ที่ 100 เยน = 30 บาท หากต้องการแลก 1,000 เยน ต้องใช้เงินไทยแลกเป็นจำนวนเท่าไร

วิธีคำนวณ

$$\begin{aligned} 100 \text{ เยน} &= 30 \text{ บาท} \\ 1,000 \text{ เยน} &= [30 \times 1,000] \div 100 \\ &= 300 \text{ บาท} \end{aligned}$$

ดังนั้น ต้องใช้เงินบาทไทยจำนวนเงิน 300 บาท จึงจะแลกได้ 1,000 เยน

📖 ตัวอย่างที่ 3

หากต้องการนำเงินดอลลาร์สหรัฐมาแลกเป็นเงินบาท สมมติว่า อัตราแลกเปลี่ยนขณะนั้นอยู่ที่ 1 USD = 30 บาท หากต้องการแลก 1,500 บาท **จะต้องใช้เงินดอลลาร์สหรัฐจำนวนเงินเท่าไร**

วิธีคำนวณ

$$\begin{aligned} 30 \text{ บาท} &= 1 \text{ USD} \\ 1,500 \text{ บาท} &= [1 \times 1,500] \div 30 \\ &= 50 \text{ USD} \end{aligned}$$

ดังนั้น ต้องใช้เงินดอลลาร์สหรัฐจำนวนเงิน 50 USD จึงจะแลกได้ 1,500 บาท

ช่องทางการแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ

การติดต่อขอแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศสามารถติดต่อกับผู้ให้บริการซึ่งประกอบธุรกิจปัจจัยชำระเงินตราต่างประเทศที่ได้รับอนุญาตจากธนาคารแห่งประเทศไทย (ธปท.) เช่น

- **นิติบุคคลรับอนุญาต** (authorized financial institution) หมายถึง ธนาคารพาณิชย์ที่ได้รับอนุญาตให้ประกอบธุรกิจซื้อ ขาย แลกเปลี่ยน ให้กู้ยืม หรือโอนเงินตราต่างประเทศ

- **บุคคลรับอนุญาต** (authorized money changer) หมายถึง นิติบุคคลที่ได้รับอนุญาตให้ประกอบธุรกิจซื้อและขายธนบัตรต่างประเทศ และรับซื้อเช็คเดินทาง เช่น ผู้ประกอบธุรกิจโรงแรม หรือบริษัทที่ได้รับอนุญาตให้ประกอบธุรกิจแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ

เงินเสมือน

เงินเสมือน (virtual currency) ถูกสร้างขึ้นโดยบุคคลกลุ่มหนึ่ง และยอมรับให้ใช้งานกันภายในกลุ่มสังคมนั้น โดยมีการกำหนดมูลค่าของเงินเสมือนเป็นหน่วยข้อมูลทางอิเล็กทรอนิกส์ เช่น coin, point เพื่อนำมาใช้ซื้อสินค้าและบริการในกลุ่มที่ยอมรับเงินเสมือนดังกล่าว

เงินเสมือน³ อาจแบ่งตามคุณสมบัติการใช้งานได้ดังนี้

1. เงินเสมือนที่ไม่สามารถใช้ซื้อสินค้าจริงได้และแลกเปลี่ยนเป็นเงินจริงไม่ได้ โดยรับมาจากโลกออนไลน์ด้วยกิจกรรมต่างๆ เช่น การเล่นเกมออนไลน์แล้วได้รับแต้มหรือเงินเสมือน แต่จะสามารถใช้ได้แค่ในโลกออนไลน์เท่านั้น
2. ใช้เงินจริงแลกเปลี่ยนเป็นเงินเสมือน แต่ไม่สามารถแลกเปลี่ยนกลับมาเป็นเงินจริงได้ สามารถใช้ซื้อสินค้าและบริการออนไลน์หรือแอปพลิเคชันต่าง ๆ ได้
3. สามารถใช้เงินจริงแลกเปลี่ยนกับเงินเสมือนได้ทั้งสองทาง โดยสามารถใช้ซื้อของได้ทั้งในโลกออนไลน์และโลกจริง เช่น Bitcoin

ข้อควรระวังเกี่ยวกับเงินเสมือน

1. หน่วยข้อมูลทางอิเล็กทรอนิกส์นี้ **ไม่ถือเป็นเงินที่ใช้ชำระหนี้ได้ตามกฎหมายไทย** การใช้หน่วยข้อมูลดังกล่าวในการชำระค่าสินค้าหรือบริการ จึงอาจถูกปฏิเสธจากร้านค้าได้
2. มีความเสี่ยงจากการที่มูลค่าหน่วยข้อมูลทางอิเล็กทรอนิกส์ผันแปรอย่างรวดเร็ว เนื่องจากมูลค่าของหน่วยข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์เกิดจากความต้องการแลกเปลี่ยนในกลุ่มของผู้ใช้ด้วยกัน มูลค่าจึงมีความผันผวนสูงและไม่สัมพันธ์กับสภาพเศรษฐกิจจริง ผู้ถือครองหน่วยข้อมูลจึงมีความเสี่ยงที่จะสูญเสียเงินจากการที่มูลค่าของหน่วยข้อมูลลดต่ำลงอย่างรวดเร็ว และหากร้านค้าใดรับหน่วยข้อมูลดังกล่าว เพื่อแลกเปลี่ยนกับสินค้าและบริการของตน ก็อาจมี

³ ที่มา : บทความเรื่อง “เงินเสมือน (Virtual Currency) ต่างจากเงินจริงอย่างไร” โดย กัญตภณ ศรีชาติ ธนาการแห่งประเทศไทย

ความเสี่ยงที่หน่วยข้อมูลที่ได้รับมาและถือไว้นั้นอาจมีมูลค่าหรือราคาตลาดต่ำลงได้ตลอดเวลาอย่างรวดเร็วจากมูลค่าหรือราคาเดิม ณ ขณะที่ร้านค้าได้รับหน่วยข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์นั้นมา

3. มีความเสี่ยงจากการถูกขโมยข้อมูล เนื่องจากหน่วยข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ดังกล่าวจะต้องจัดเก็บไว้ในอุปกรณ์คอมพิวเตอร์เท่านั้น จึงมีความเสี่ยงที่ผู้ถือครองอาจสูญเสียหน่วยข้อมูลดังกล่าวได้จากการถูกลักลอบโจรกรรมข้อมูล

4. มีความเสี่ยงที่ผู้ใช้ไม่ได้รับการคุ้มครอง เนื่องจากหน่วยข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ดังกล่าวไม่ได้เป็นสื่อการชำระเงินตามกฎหมาย ดังนั้น หากมีการใช้เป็นช่องทางในการหลอกลวงหรือฉ้อโกง หรือกรณีที่เกิดปัญหาในการใช้งาน เช่น การโอนไปยังผู้รับผิดคนหรือผิดจำนวน หรือโอนไปยังร้านค้าแล้วแต่ไม่ได้รับสินค้า การติดตามข้อมูลการโอนเพื่อใช้เป็นพยานหลักฐานอาจทำได้ยากหากต้องฟ้องร้องดำเนินคดี ซึ่งต่างจากการโอนเงินผ่านธนาคารพาณิชย์หรือผู้ให้บริการชำระเงินภายใต้การกำกับดูแลของทางการที่มีระบบติดตาม

กิจกรรมท้ายเรื่องที่ 2 ประเภทของเงิน

(ให้ผู้เรียนไปทำกิจกรรมท้ายเรื่องที่ 2 ที่สมุดบันทึกกิจกรรมการเรียนรู้)

เรื่องที่ 3 การฝากเงิน การประกันภัย และการลงทุน

การฝากเงิน

เมื่อได้รับเงินจากแหล่งต่าง ๆ เช่น รายได้จากการประกอบอาชีพ สิ่งที่เราควรทำคือแบ่งเงินบางส่วนไปเก็บออมเพื่อวัตถุประสงค์ต่าง ๆ เช่น ไว้ใช้จ่ายฉุกเฉิน เป็นค่าใช้จ่ายหลังเกษียณหรือเลิกทำงาน การมองหาสถานที่เก็บรักษาเงินจึงเป็นเรื่องจำเป็น โดยแหล่งเก็บเงินที่นิยมกันคือการฝากเงินไว้กับธนาคาร ซึ่งนอกจากมีความปลอดภัยกว่าการเก็บเงินสดไว้กับตัวหรือไว้ที่บ้านแล้ว การฝากเงินไว้กับธนาคารยังทำให้ได้รับผลตอบแทนในรูปของดอกเบี้ยเงินฝากด้วย

อย่างไรก็ดี การจะได้รับดอกเบี้ยมากหรือน้อยขึ้นอยู่กับว่าเป็นบัญชีเงินฝากประเภทใด มีเงื่อนไขอย่างไร เราจึงจำเป็นต้องรู้จักบัญชีเงินฝากแต่ละประเภท เพื่อเลือกบัญชีที่เหมาะสมและตรงกับความต้องการของเรามากที่สุด โดยปัจจุบันบัญชีเงินฝากที่รู้จักและใช้กันมาก เช่น บัญชีเงินฝากออมทรัพย์ บัญชีเงินฝากประจำ

ประเภทของบัญชีเงินฝาก

1. บัญชีเงินฝากออมทรัพย์

ลักษณะ

- สามารถฝากหรือถอนเงินเมื่อไหร่ก็ได้
- กำหนดจำนวนเงินฝากขั้นต่ำไว้ไม่สูงนัก เช่น 100 - 1,000 บาท
- จ่ายดอกเบี้ยให้ปีละ 2 ครั้ง ในเดือนมิถุนายนและธันวาคมของทุกปี

ประโยชน์

- ถ้าดอกเบี้ยรับไม่เกิน 20,000 บาท ไม่ต้องเสียภาษี 15% ของดอกเบี้ยที่ได้รับ (รวมรับจากทุกสถาบันการเงินใน 1 ปี) ถ้าเกิน 20,000 บาท ธนาคารจะหักภาษี ณ ที่จ่ายไว้เลยจากบัญชีเงินฝาก
- มีบริการบัตรเอทีเอ็มหรือบัตรเดบิต สำหรับใช้ถอนหรือโอนเงินที่เครื่องเอทีเอ็มได้สะดวก (บัตรเดบิตยังสามารถใช้ชำระค่าสินค้าและบริการได้ด้วย) แต่หากต้องการเปิดบัญชีเพียงอย่างเดียวก็สามารถทำได้โดยไม่จำเป็นต้องทำบัตรใด ๆ

ข้อจำกัด

- อัตราดอกเบี้ยค่อนข้างต่ำ
- มีค่าธรรมเนียมกรณีบัญชีเงินฝากไม่เคลื่อนไหวและมียอดเงินฝากคงเหลือน้อยกว่าที่กำหนด
- กรณีทำบัตรเอทีเอ็มและบัตรเดบิตมักจะต้องเสียค่าทำบัตรและค่าธรรมเนียมรายปี

บัญชีนี้เหมาะกับใคร:

- ผู้ที่ใช้บริการรับโอนเงินเดือนหรือค่าจ้าง หรือค่าสินค้า
- ผู้ที่เบิกถอนบ่อยครั้ง หรือใช้บริการหักบัญชีเพื่อชำระค่าใช้จ่ายรายเดือน เช่น ค่าน้ำ ค่าไฟ ค่าบัตรเครดิต และค่าใช้จ่ายอื่น ๆ
- ผู้ที่ต้องการออมเงินไว้ใช้ยามฉุกเฉิน เนื่องจากถอนได้สะดวก (ถอนได้หลายช่องทางและถอนเมื่อไหร่ก็ได้)

นอกจากนี้ บางธนาคารมีบัญชีเงินฝากออมทรัพย์พิเศษ ซึ่งให้อัตราดอกเบี้ยที่สูงกว่าบัญชีเงินฝากออมทรัพย์ แต่จะมีเงื่อนไขที่เพิ่มขึ้นด้วย เช่น เงินฝากขั้นต่ำ 10,000 บาท ถอนได้ไม่เกิน 2 ครั้งต่อเดือน หากถอนตั้งแต่ครั้งที่ 3 เป็นต้นไปในเดือนนั้นจะถูกคิดค่าธรรมเนียมครั้งละ 500 บาท ซึ่งบัญชีในลักษณะนี้เหมาะกับการออมเงินมากกว่าที่จะใช้เป็นบัญชีเพื่อชำระค่าใช้จ่าย

คำแนะนำ

1. ควรทำรายการฝาก ถอน หรือโอนอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง เพื่อหลีกเลี่ยงการถูกคิดค่าธรรมเนียมรักษาบัญชีกรณีบัญชีเงินฝากไม่เคลื่อนไหว และมียอดเงินฝากคงเหลือน้อยกว่าที่กำหนด
2. ปรับสมุดบัญชีอย่างสม่ำเสมอเพื่อดูว่ามีเงินคงเหลือในบัญชีเพียงพอสำหรับการหักบัญชีหรือเงื่อนไขต่าง ๆ ที่กำหนดหรือไม่ เช่น ค่าใช้จ่ายที่จะถูกตัดออกจากบัญชี ยอดเงินขั้นต่ำที่ธนาคารกำหนด เพื่อไม่ให้พลาดการชำระเงินหรือมีเงินไม่พอที่จะชำระซึ่งอาจทำให้ต้องเสียค่าใช้จ่ายเพิ่มเติม
3. หากไม่มีความจำเป็นต้องใช้บัตรเอทีเอ็มหรือบัตรเดบิตควรแจ้งยกเลิกบัตร หรือแจ้งเจ้าหน้าที่ว่าไม่ต้องการทำบัตร จะช่วยประหยัดค่าธรรมเนียมที่ไม่จำเป็นได้

📖 ตัวอย่าง การคำนวณเงินรวมที่จะได้จากดอกเบี้ยทบต้นอย่างง่าย

พอใจฝากเงิน 10,000 บาท เป็นระยะเวลา 3 ปี ธนาคารให้อัตราดอกเบี้ย 3% ต่อปี เท่ากันทุกปี โดยจ่ายดอกเบี้ยให้ปีละครั้ง หากพอใจไม่มีการฝากเพิ่มระหว่างปี และไม่ถอนเงินต้นหรือดอกเบี้ยออกมาใช้ จะสามารถคำนวณเงินรวมเมื่อครบ 3 ปีตามสูตรได้ ดังนี้

สูตรคำนวณเงินรวมที่จะได้จากดอกเบี้ยทบต้นอย่างง่าย

$$\text{จำนวนเงินรวม} = \text{เงินต้น} \times (1 + \text{อัตราดอกเบี้ยต่องวด})^{\text{จำนวนงวด}}$$

$$\begin{aligned} \text{จำนวนเงินรวม} &= 10,000 \times \left(1 + \frac{3}{100}\right)^3 \\ &= 10,000 \times (1 + 0.03)^3 \\ &= 10,000 \times (1.03)^3 \\ &= 10,000 \times 1.092727 \\ &= 10,927.27 \text{ บาท} \end{aligned}$$

ดังนั้น เมื่อฝากครบ 3 ปี สมรวยจะมีเงินรวมทั้งสิ้น 10,927 บาทโดยประมาณ

2. บัญชีเงินฝากประจำ มีหลายรูปแบบ เช่น

2.1 บัญชีเงินฝากประจำทั่วไป

ลักษณะ

- มีระยะเวลาการฝากหลายแบบ เช่น 3 เดือน 6 เดือน 12 เดือน
- ส่วนใหญ่จะกำหนดจำนวนเงินฝากขั้นต่ำไว้ประมาณ 1,000 บาท
- การจ่ายดอกเบี้ย แล้วแต่เงื่อนไขธนาคาร เช่น บัญชี 3 เดือน 6 เดือน และ 12 เดือน จ่ายดอกเบี้ยเมื่อครบกำหนด บัญชี 24 เดือน และ 36 เดือน จ่ายดอกเบี้ยทุก 3 เดือน โดยอาจจะนำดอกเบี้ยที่ได้มาฝากเข้าบัญชีเงินฝากประจำ (ทบต้น) หรืออาจจะโอนดอกเบี้ยเงินฝากเข้าบัญชีเงินฝากออมทรัพย์หรือกระแสรายวัน ซึ่งธนาคารจะแจ้งให้ทราบตั้งแต่ตอนเปิดบัญชีกับธนาคาร

- กรณีถอนก่อนครบกำหนด อาจไม่ได้รับดอกเบี้ย หรือได้รับในอัตราดอกเบี้ยเงินฝากออมทรัพย์ เช่น ธนาคารอาจกำหนดว่าหากเลือกฝากประจำ 6 เดือน

แต่ฝากยังไม่ถึง 3 เดือนแล้วต้องการถอนออกมาจะไม่ได้รับดอกเบี้ย หรือถอนหลัง 3 เดือนไปแล้ว แต่ยังไม่ครบกำหนด 6 เดือน จะได้รับดอกเบี้ยในอัตรดอกเบี้ยเงินฝากออมทรัพย์ พร้อมทั้ง ถูกหักภาษี ณ ที่จ่าย

นอกจากนี้ บางธนาคารมีรูปแบบการฝากประจำแบบพิเศษ เช่น ให้ เลือกระยะเวลาการฝากได้ตามที่สะดวก กำหนดระยะเวลาการฝากเป็นจำนวนวัน (เช่น 99 วัน) หรือ จ่ายดอกเบี้ยเงินฝากตั้งแต่วันที่ผู้ฝากเปิดบัญชี โดยอาจมีเงื่อนไขที่กำหนดจำนวนเงินฝาก ที่ค่อนข้างสูง เช่น 100,000 บาทขึ้นไป

บัญชีนี้เหมาะกับใคร

- ผู้ที่ต้องการเก็บออมเพื่อเพิ่มรายได้จากดอกเบี้ย
- ผู้ที่มีเงินก้อนและไม่มีความจำเป็นที่จะใช้เงินที่ออมไว้ในช่วง

ระยะเวลาหนึ่ง

ตัวอย่างการคำนวณดอกเบี้ยเงินฝากประจำ

รุ่งโรจน์เลือกเปิดบัญชีเงินฝากประจำ 3 เดือน จำนวน 10,000 บาท ได้รับอัตรดอกเบี้ย 3% ต่อปีแบบทบต้น โดยเริ่มต้นฝากวันที่ 1 ม.ค. 58 และเมื่อครบกำหนด 3 เดือน นายรุ่งโรจน์ก็ยังคงฝากอย่างต่อเนื่องไปเรื่อย ๆ โดยไม่มีการถอนเงินต้นและดอกเบี้ย ให้คำนวณว่าเมื่อครบกำหนดทุก 3 เดือนในช่วงเวลา 1 ปี **รุ่งโรจน์จะได้รับเงินต้นและดอกเบี้ยเป็นเงินเท่าไร**

วิธีการคำนวณ

1. ระยะเวลาในการคำนวณจำนวนวันในการฝากเงิน จะคำนวณถึงวันก่อนวันที่จ่ายดอกเบี้ย ดังนี้
 - จ่ายดอกเบี้ย 1 เม.ย. 58 จะเริ่มนับตั้งแต่วันที่ 1 ม.ค. 58 ถึง 31 มี.ค. 58 รวม 90 วัน
 - จ่ายดอกเบี้ย 1 ก.ค. 58 จะเริ่มนับตั้งแต่วันที่ 1 เม.ย. 58 ถึง 30 มิ.ย. 58 รวม 91 วัน
 - จ่ายดอกเบี้ย 1 ต.ค. 58 จะเริ่มนับตั้งแต่วันที่ 1 ก.ค. 58 ถึง 30 ก.ย. 58 รวม 92 วัน
 - จ่ายดอกเบี้ย 1 ม.ค. 59 จะเริ่มนับตั้งแต่วันที่ 1 ต.ค. 58 ถึง 31 ธ.ค. 58 รวม 92 วัน
2. ดอกเบี้ยที่ได้รับจะถูกหักภาษี ณ ที่จ่าย 15% ดังนั้น อัตรดอกเบี้ยที่รุ่งโรจน์จะได้รับหลังหักภาษี ณ ที่จ่าย เท่ากับ **2.55%** (3×0.85)
3. เงินฝากประจำนี้ธนาคารให้ดอกเบี้ยทบต้น ดังนั้น ต้องนำเงินต้นบวกดอกเบี้ยก่อน จากนั้นจึงนำผลที่ได้ไปเป็นฐานคำนวณดอกเบี้ยสำหรับงวดถัดไป

1 ม.ค. 58	เงินต้น 10,000 บาท
1 เม.ย. 58	$10,000 + (10,000 \times \frac{2.55}{100} \times \frac{90}{365}) = 10,062.88$ บาท
1 ก.ค. 58	$10,062.88 + (10,062.88 \times \frac{2.55}{100} \times \frac{91}{365}) = 10,126.85$ บาท
1 ต.ค. 58	$10,126.85 + (10,126.85 \times \frac{2.55}{100} \times \frac{92}{365}) = 10,191.94$ บาท
1 ม.ค. 59	$10,191.94 + (10,191.94 \times \frac{2.55}{100} \times \frac{92}{365}) = 10,257.45$ บาท

คำตอบ รุ่งโรจน์จะได้รับเงินต้นและดอกเบี้ยเป็นเงิน 10,257 บาทโดยประมาณ

2.2 บัญชีเงินฝากประจำแบบปลอดภาษี

ลักษณะ

- เป็นบัญชีเงินฝากประจำที่ได้รับยกเว้นภาษี แต่เปิดได้เพียงบัญชีเดียว
- ตามเกณฑ์สรรพากรไม่ได้มีการกำหนดจำนวนเงินฝากขั้นต่ำไว้ แต่มีเพดานฝากสูงสุดอยู่ที่ 25,000 บาทต่อเดือน และเมื่อรวมจำนวนเงินที่ฝากทุกเดือนแล้วต้องไม่เกิน 600,000 บาท ซึ่งต้องฝากต่อเนื่องในจำนวนที่เท่ากันทุก ๆ เดือน เดือนละ 1 ครั้ง เป็นเวลาไม่น้อยกว่า 24 เดือน
- หากเงินฝากครบกำหนด ธนาคารจะโอนเงินต้นและดอกเบี้ยเข้าบัญชีออมทรัพย์หรือบัญชีกระแสรายวันตามที่ลูกค้าแจ้งความประสงค์ไว้ตอนเปิดบัญชี หรือบางกรณีหากลูกค้าไม่ได้ถอนเงินออก ธนาคารก็อาจเปลี่ยนประเภทเป็นบัญชีเงินฝากประจำให้อัตโนมัติโดยมีเงื่อนไขการฝากเงินและอัตราดอกเบี้ยตามประกาศของธนาคารที่ใช้อยู่ในขณะนั้น
- ในระหว่างระยะเวลาการฝาก ขาดฝากได้ไม่เกิน 2 ครั้ง และยังคงต้องฝากให้ครบตามวงเงินที่กำหนด
- กรณีถอนก่อนครบกำหนด ส่วนใหญ่มักกำหนดว่าหากฝากไม่ถึง 3 เดือน จะไม่ได้รับดอกเบี้ย หากถอนหลังจาก 3 เดือนไปแล้วจะได้รับในอัตราดอกเบี้ยเงินฝากออมทรัพย์ พร้อมทั้งถูกหักภาษี ณ ที่จ่าย

- จ่ายดอกเบี้ยเมื่อครบกำหนดระยะเวลาการฝาก โดยทั่วไปจะโอนดอกเบี้ยไปยังบัญชีเงินฝากออมทรัพย์หรือกระแสรายวัน

ประโยชน์

- ได้รับอัตราดอกเบี้ยเงินฝากสูงกว่าบัญชีเงินฝากออมทรัพย์
- ได้ฝึกวินัยการออม (ต้องนำเงินไปฝากทุกเดือน เดือนละเท่า ๆ กัน)
- ดอกเบี้ยที่ได้รับไม่ต้องเสียภาษี

ข้อจำกัด มีข้อจำกัดและเงื่อนไขในการถอน เช่น หากมีการถอนก่อนระยะเวลาที่กำหนดไว้อาจไม่ได้รับดอกเบี้ย และไม่ได้รับสิทธิยกเว้นการหักภาษี ณ ที่จ่าย 15%

บัญชีนี้เหมาะกับใคร

- ผู้ที่ต้องการสร้างวินัยการออม และเพิ่มรายได้จากดอกเบี้ย
- ผู้ที่ไม่มีความจำเป็นที่จะใช้เงินที่ออมไว้ในช่วงระยะเวลาหนึ่ง

(อย่างน้อย 2 ปี)

คำแนะนำ

ผู้สนใจจะฝากเงินในบัญชีเงินฝากประจำทั้ง 2 ประเภทนี้ ควรศึกษาเงื่อนไขการฝากและถอนเงินให้เข้าใจ และต้องมั่นใจว่ายังไม่มีมีความจำเป็นต้องใช้เงินในระหว่างที่ฝากเงินไว้กับธนาคาร เพื่อป้องกันปัญหาการไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไขและทำให้ไม่ได้รับดอกเบี้ยตามที่กำหนด

3. บัญชีเงินฝากแบบขั้นบันได

ลักษณะ

- จำนวนเงินฝากขั้นต่ำ ส่วนใหญ่มักจะสูงกว่าบัญชีเงินฝากประจำทั่วไป เช่น ไม่น้อยกว่า 5,000 บาท
- กำหนดการจ่ายดอกเบี้ยขึ้นอยู่กับเงื่อนไขของธนาคาร เช่น จ่ายดอกเบี้ยทุกเดือน โดยจะโอนดอกเบี้ยเงินฝากเข้าบัญชีเงินฝากออมทรัพย์หรือกระแสรายวัน ซึ่งธนาคารจะแจ้งให้ทราบตั้งแต่ตอนเปิดบัญชีกับธนาคาร
- มักจูงใจผู้ฝากด้วยการโฆษณาว่าให้อัตราดอกเบี้ยสูงมาก แต่ในความจริงแล้วมักเป็นเพียงช่วงเวลาสั้น ๆ (ส่วนใหญ่จะสูงมากเฉพาะเดือนสุดท้าย) และในแต่ละช่วงเวลาการฝากดอกเบี้ยจะค่อย ๆ เพิ่มสูงขึ้น อาทิ

เดือนที่ 1 - 5 อัตราดอกเบี้ย 1% เดือนที่ 6 - 7 อัตราดอกเบี้ย 1.7%

เดือนที่ 8 - 9 อัตราดอกเบี้ย 1.9% เดือนที่ 10 อัตราดอกเบี้ย 8%

ดังนั้น ผู้สนใจฝากต้องมองหาอัตราดอกเบี้ยเฉลี่ยต่อปีของทั้งโครงการที่ธนาคารต้องเขียนไว้ในใบโฆษณา หรือสอบถามจากเจ้าหน้าที่ธนาคารเพิ่มเติมเพื่อขอรายละเอียดที่ชัดเจน

- หากเงินฝากครบกำหนด แล้วไม่ได้ถอนเงินออก ธนาคารมักจะเปลี่ยนประเภทเป็นบัญชีเงินฝากประจำให้อัตโนมัติโดยมีเงื่อนไขการฝากเงินและอัตราดอกเบี้ยตามประกาศของธนาคารที่ใช้อยู่ในขณะนั้น

- ข้อกำหนดในเรื่องถอนก่อนครบกำหนดมีหลายรูปแบบ อาทิ อาจต้องปิดบัญชีเลย หรือต้องถอนทั้งจำนวนของแต่ละยอดการฝาก เช่น ฝากครั้งแรก 10,000 บาท ครั้งที่ 2 ฝาก 20,000 บาท หากต้องการถอนเงินที่ฝากไว้จะต้องถอนเงินที่ยอด 10,000 บาท หรือ 20,000 บาท เท่านั้น ไม่สามารถถอนบางส่วนได้

- สำหรับเรื่องดอกเบี้ย ผู้ฝากที่ถอนก่อนครบกำหนดอาจได้ดอกเบี้ยตามอัตราที่กำหนดไว้ในแต่ละช่วงระยะเวลาการฝาก หรืออาจไม่ได้ดอกเบี้ย หรือได้รับอัตราดอกเบี้ยเงินฝากออมทรัพย์ ขึ้นอยู่กับเงื่อนไขที่ธนาคารกำหนด

ข้อจำกัด

- ให้อัตราดอกเบี้ยเงินฝากสูงกว่าเงินฝากออมทรัพย์ แต่ส่วนใหญ่มักอยู่ในรูปแบบของบัญชีเงินฝากประจำจึงจะถูกหักภาษี ณ ที่จ่าย 15% ของดอกเบี้ยที่ได้รับ

- มีข้อจำกัดและเงื่อนไขในการถอน เช่น กรณีการถอนก่อนครบกำหนด (อย่างที่กล่าวไปแล้ว)

บัญชีนี้เหมาะกับใคร

- ผู้ที่ต้องการเก็บออมเพื่อเพิ่มรายได้จากดอกเบี้ย
- ผู้ที่มีเงินก้อนและไม่มีความจำเป็นที่จะใช้เงินในช่วงระยะเวลาหนึ่ง

ตัวอย่าง การคำนวณดอกเบี้ยเงินฝากแบบขั้นบันได

เย็นใจฝากเงินในบัญชีเงินฝากแบบขั้นบันไดประเภทฝากประจำ 10,000 บาท เมื่อวันที่ 1 ม.ค. 58 โดยธนาคารจะจ่ายดอกเบี้ยทุกเดือนเข้าบัญชีเงินฝากออมทรัพย์ (ดอกเบี้ยไม่นำไปทบกับเงินต้น) ซึ่งธนาคารให้อัตราดอกเบี้ยแบบขั้นบันไดระยะเวลา 5 เดือน ดังนี้

เดือนที่ 1 - 2 อัตราดอกเบี้ย 1% ต่อปี

เดือนที่ 3 – 4 อัตราดอกเบี้ย 2% ต่อปี

เดือนที่ 5 อัตราดอกเบี้ย 4% ต่อปี

ทั้งนี้ ดอกเบี้ยรับจะถูกหักภาษี ณ ที่จ่าย 15% ให้คำนวณดอกเบี้ยเงินฝากที่เย็นใจจะได้รับ

วิธีการคำนวณ

1. ระยะเวลาในการคำนวณจำนวนวันในการฝากเงิน จะคำนวณถึงวันก่อนวันที่จ่ายดอกเบี้ย ดังนี้

จ่ายดอกเบี้ย 1 ก.พ. 58 จะเริ่มนับตั้งแต่วันที่ 1 ม.ค. 58 ถึง 31 ม.ค. 58 รวม 31 วัน

จ่ายดอกเบี้ย 1 มี.ค. 58 จะเริ่มนับตั้งแต่วันที่ 1 ก.พ. 58 ถึง 28 ก.พ. 58 รวม 28 วัน

จ่ายดอกเบี้ย 1 เม.ย. 58 จะเริ่มนับตั้งแต่วันที่ 1 มี.ค. 58 ถึง 31 มี.ค. 58 รวม 31 วัน

จ่ายดอกเบี้ย 1 พ.ค. 58 จะเริ่มนับตั้งแต่วันที่ 1 เม.ย. 58 ถึง 30 เม.ย. 58 รวม 30 วัน

จ่ายดอกเบี้ย 1 มิ.ย. 58 จะเริ่มนับตั้งแต่วันที่ 1 พ.ค. 58 ถึง 31 พ.ค. 58 รวม 31 วัน

2. ดอกเบี้ยที่ได้รับจะถูกหักภาษี ณ ที่จ่าย 15% ดังนั้น อัตราดอกเบี้ยที่จะได้รับต้องนำมาหักภาษี ณ ที่จ่ายก่อน

อัตราดอกเบี้ยก่อนหักภาษี ณ ที่จ่าย	อัตราดอกเบี้ยหลังหักภาษี ณ ที่จ่าย
เดือนที่ 1 – 2 อัตราดอกเบี้ย 1% ต่อปี	$(1 \times 0.85) = 0.85\%$
เดือนที่ 3 – 4 อัตราดอกเบี้ย 2% ต่อปี	$(2 \times 0.85) = 1.70\%$
เดือนที่ 5 อัตราดอกเบี้ย 4% ต่อปี	$(4 \times 0.85) = 3.40\%$

1 ม.ค. 58	—	เงินต้น 10,000 บาท
1 ก.พ. 58	—	$(10,000 \times \frac{0.85}{100} \times \frac{31}{365}) = 7.21$ บาท
1 มี.ค. 58	—	$(10,000 \times \frac{0.85}{100} \times \frac{28}{365}) = 6.52$ บาท
1 เม.ย. 58	—	$(10,000 \times \frac{1.7}{100} \times \frac{31}{365}) = 14.43$ บาท
1 พ.ค. 58	—	$(10,000 \times \frac{1.7}{100} \times \frac{30}{365}) = 13.97$ บาท
1 มิ.ย. 58	—	$(10,000 \times \frac{3.4}{100} \times \frac{31}{365}) = 28.87$ บาท

คำตอบ เย็นใจจะได้รับดอกเบี้ยเป็นเงินทั้งสิ้น 71 บาท ซึ่งเมื่อกำหนดอัตราดอกเบี้ยที่แท้จริงที่เย็นใจได้รับจะเท่ากับ

$$\frac{(71 \times 100 \times 365)}{10,000 \times 151} = 1.71\%$$

ประเภทของบัญชีเงินฝาก

เงินฝากออมทรัพย์

เงินฝากประจำ

เงินฝากแบบขั้นบันได

ข้อเสนอแนะการเลือกประเภทบัญชีเงินฝาก

เมื่อได้ประเภทบัญชีที่ต้องการแล้ว ให้หาข้อมูลบัญชีประเภทเดียวกันจากหลาย ๆ ธนาคาร เพื่อนำมาเปรียบเทียบ ซึ่งสามารถหาข้อมูลได้จากเว็บไซต์ของธนาคารแต่ละแห่ง หรือ แผ่นพับหรือโฆษณาที่ธนาคารเผยแพร่ อย่างไรก็ตาม ควรดูประกาศอัตราดอกเบี้ยเงินฝากของธนาคารประกอบด้วย เนื่องจากจะมีการระบุรายละเอียดและเงื่อนไขในการจ่ายดอกเบี้ยต่าง ๆ ในส่วนท้ายของประกาศ โดยข้อมูลที่เราควรนำมาเปรียบเทียบมีดังนี้

1. **อัตราดอกเบี้ย** ไม่ควรดูเฉพาะในใบโฆษณา แต่ควรดูจากประกาศอัตราดอกเบี้ยในเว็บไซต์ของธนาคารที่เราสนใจจะนำเงินไปฝากด้วย เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ครบถ้วน
2. **ระยะเวลาการฝาก** ต้องมั่นใจว่าสามารถฝากได้ตามระยะเวลาที่เป็นเงื่อนไขของบัญชานั้น
3. **เงินฝากขั้นต่ำ และเงื่อนไขการฝาก** เช่น ต้องฝากต่อเนื่องทุกเดือนหรือไม่ และที่สำคัญควรดูความสามารถในการฝากของตนเองด้วย เพราะหากเป็นเงินฝากที่ให้อัตราดอกเบี้ยสูง ก็มักจะกำหนดจำนวนเงินฝากขั้นต่ำไว้สูงเช่นกัน
4. **วิธีการจ่ายดอกเบี้ย** หากเป็นบัญชีออมทรัพย์ทั่วไป ธนาคารจะนำดอกเบี้ยเข้าบัญชีเงินฝากไปสมทบกับเงินต้นให้ แต่หากเป็นบัญชีเงินฝากประจำบางประเภท ธนาคารอาจจะโอนดอกเบี้ยเข้าบัญชีออมทรัพย์หรือบัญชีกระแสรายวันตามที่ได้แจ้งให้ลูกค้าทราบตอนเปิดบัญชี ซึ่งการจ่ายดอกเบี้ยจะมีทั้งจ่ายเมื่อครบกำหนดระยะเวลาการฝาก หรือจ่ายดอกเบี้ยทุก 3 เดือน
5. **เงื่อนไขเกี่ยวกับภาษี** ดอกเบี้ยจะถูกหักภาษี ณ ที่จ่าย 15% หรือไม่ เพราะหากเสียภาษี อัตราดอกเบี้ยที่จะได้รับก็จะน้อยกว่าที่ธนาคารประกาศไว้
6. **เงื่อนไขการใช้บริการ ฝาก ถอน โอน หรือเงื่อนไขการถอนก่อนครบระยะเวลา** หรือการเรียกเก็บค่าธรรมเนียม เช่น กรณีบัญชีเงินฝากไม่เคลื่อนไหวหรือมียอดเงินในบัญชีต่ำกว่าที่กำหนดจะถูกเรียกเก็บค่าธรรมเนียมรักษาบัญชี หรือกรณีมีเงื่อนไขเรื่องจำนวนครั้งการถอน เช่น ถอนได้เพียง 2 ครั้งต่อเดือน หากถอนตั้งแต่ครั้งที่ 3 เป็นต้นไป จะเสียค่าธรรมเนียมการถอนครั้งละ 500 บาท

สลากออมทรัพย์/สลากออมสิน

เป็นทางเลือกการออมอย่างหนึ่งของผู้ที่ชอบลุ้นรางวัล แม้จะให้ผลตอบแทนไม่สูงนัก (หากไม่ถูกรางวัล) แต่จะได้เงินต้นคืนเต็มจำนวนเมื่อครบกำหนด ซึ่งแตกต่างจากการซื้อหวย หรือสลากกินแบ่งรัฐบาล สถาบันการเงินที่ออกสลากในปัจจุบัน⁴ เป็นสถาบันการเงินเฉพาะกิจของรัฐ

ลักษณะของสลากออมทรัพย์/สลากออมสิน คือ ขายเป็นจำนวนหน่วยและมีการกำหนดอายุที่แน่นอน (เช่น อายุ 3 ปี หรือ 5 ปี) และมักมีการจ่ายดอกเบี้ยเป็นผลตอบแทนหากถือจนครบตามเกณฑ์ที่ผู้ออกสลากกำหนด ผู้ซื้อสลากสามารถลุ้นรางวัลได้ทุกงวดจนกว่าสลากจะหมดอายุ แต่ก็อาจมีสลากบางรุ่นซึ่งหากถอนก่อนครบกำหนดอาจได้คืนเงินต้นน้อยกว่าที่จ่ายไป หรือมีบริการพิเศษที่สามารถใช้สลากค้ำประกันการกู้เงินได้ด้วย

ทั้งนี้ เมื่อซื้อสลาก สถาบันการเงินที่ออกสลากมักแนะนำให้เปิดบัญชีเงินฝากออมทรัพย์คู่กันเพื่อเป็นบัญชีเงินฝากสำหรับการรับเงินหากถูกรางวัล

ข้อจำกัด

1. เงินที่นำมาซื้อสลากออมทรัพย์ควรจะเป็นเงินเย็น หรือเป็นเงินที่ไม่ต้องการใช้ตลอดอายุของสลาก เพราะหากถอนสลากก่อนกำหนด อาจได้รับเงินคืนน้อยกว่าจำนวนที่ซื้อ
2. ควรศึกษาเงื่อนไขให้ละเอียดก่อนซื้อ
3. เมื่อได้สลากมาควรตรวจสอบความถูกต้องทุกครั้ง เช่น ชื่อ นามสกุล จำนวนหน่วย จำนวนเงินที่ซื้อ
4. ควรเก็บรักษาสลากให้ดี หากทำหายต้องไปแจ้งความ และติดต่อขอทำสลากใหม่ซึ่งจะมีค่าธรรมเนียมในการออกสลากใหม่ด้วย
5. ควรพิจารณาและเปรียบเทียบผลตอบแทนของสลากแต่ละประเภท หรือแต่ละรุ่นก่อนตัดสินใจซื้อ

การคุ้มครองเงินฝาก

เป็นการคุ้มครองประโยชน์ของประชาชนที่ฝากเงินไว้กับสถาบันการเงิน ซึ่งเป็นระบบสากลที่ประเทศต่าง ๆ นำมาใช้มากกว่า 100 ประเทศ โดยการกำหนดวงเงินที่รับรองว่าผู้ฝากจะได้รับคืนเป็นจำนวนที่แน่นอนภายในระยะเวลาที่กำหนดโดยเร็วหากสถาบันการเงิน

⁴ ข้อมูล ณ มิถุนายน 2559

ถูกปิดกิจการ สำหรับเงินฝากส่วนที่เกินวงเงินดังกล่าว ผู้ฝากมีโอกาสได้รับเพิ่มเติมหลังจากการขายสินทรัพย์และชำระบัญชีสถาบันการเงินนั้นแล้ว

การคุ้มครองเงินฝากในประเทศไทย

ในอดีตหากสถาบันการเงินถูกปิดกิจการ ผู้ฝากเงินจะต้องไปดำเนินการฟ้องร้องเพื่อให้ได้รับเงินฝากคืนเอง ซึ่งไม่มีความแน่นอนว่าจะได้รับเงินคืนหรือไม่ จะได้รับเงินคืนเมื่อใด และจำนวนเท่าใด ดังนั้น ภาครัฐจึงได้จัดให้มีระบบคุ้มครองเงินฝากขึ้น เพื่อช่วยเหลือประชาชนผู้ฝากเงินให้ได้รับเงินฝากคืนภายในเวลาที่รวดเร็วหากสถาบันการเงินถูกปิดกิจการ ซึ่งการมีระบบคุ้มครองเงินฝากจะไม่ก่อให้เกิดภาระกับภาครัฐ เนื่องจากมีการเรียกเก็บเงินนำส่งจากสถาบันการเงินต่าง ๆ สะสมไว้ใช้ในการจ่ายคืนเงินให้กับประชาชนผู้ฝากเงิน ซึ่งดำเนินการโดยสถาบันคุ้มครองเงินฝาก (Deposit Protection Agency: DPA)

สถาบันคุ้มครองเงินฝาก เป็นหน่วยงานของรัฐ จัดตั้งขึ้นเมื่อวันที่ 11 สิงหาคม 2551 เพื่อคุ้มครองประชาชนผู้ฝากเงิน โดยมีหน้าที่หลัก คือ

1. จ่ายเงินคืนผู้ฝากภายในวงเงินและระยะเวลาที่กฎหมายกำหนด ในกรณีที่สถาบันการเงินที่อยู่ภายใต้การคุ้มครองถูกปิดกิจการ
2. ชำระบัญชีสถาบันการเงินที่ถูกปิดกิจการ เพื่อรวบรวมเงินจากการขายสินทรัพย์มาชำระคืนให้แก่เจ้าหนี้ของสถาบันการเงินนั้น รวมถึงเงินฝากส่วนที่เกินวงเงินคุ้มครองด้วย

คุ้มครองอะไรบ้าง

เงินบาทที่ฝากไว้กับสถาบันการเงินที่อยู่ภายใต้การคุ้มครอง (ธนาคารพาณิชย์ บริษัทเงินทุน และบริษัทเครดิตฟองซิเอร์) แต่ไม่ครอบคลุมถึงเงินที่ฝากไว้กับสถาบันการเงินเฉพาะกิจของรัฐ เนื่องจากมีกฎหมายเฉพาะจัดตั้งขึ้น ทั้งนี้ สถาบันการเงินทั้งหมดอยู่ภายใต้การกำกับดูแลของกระทรวงการคลัง และธนาคารแห่งประเทศไทย ซึ่งจะกำกับดูแลความมั่นคงอย่างใกล้ชิด และจะป้องกันหรือแก้ไขปัญหาที่อาจเกิดขึ้นมิให้ต้องปิดกิจการโดยง่าย

เงินฝากที่ได้รับความคุ้มครอง	เงินฝากที่ไม่ได้รับการคุ้มครอง
<ul style="list-style-type: none"> 🎯 เงินฝากออมทรัพย์ 🎯 เงินฝากประจำ 🎯 เงินฝากกระแสรายวัน 🎯 บัตรเงินฝาก 🎯 ใบรับฝากเงิน 🎯 เงินฝากใน “บัญชีร่วม” หรือ “บัญชีเพื่อ” 	<ul style="list-style-type: none"> ⊗ เงินฝากที่เป็นเงินตราต่างประเทศ ⊗ เงินฝากที่มีอนุพันธ์แฝง ⊗ เงินฝากระหว่างสถาบันการเงิน ⊗ เงินฝากในบัญชีเงินบาทของผู้มีถิ่นที่อยู่ต่างประเทศ (เป็นประเภทบัญชีพิเศษที่เปิดเพื่อทำรายการเฉพาะตาม พ.ร.บ.ควบคุมการแลกเปลี่ยนเงิน) ⊗ เงินฝากในสหกรณ์ (เนื่องจากสหกรณ์ไม่ได้เป็นสถาบันการเงินภายใต้กฎหมายคุ้มครองเงินฝาก) ⊗ เงินลงทุนอื่น ๆ เช่น กองทุนรวม หุ้นกู้ ตั๋วแลกเงิน พันธบัตรรัฐบาล สลากออมทรัพย์ (เป็นผลิตภัณฑ์อื่นที่มีใช้เงินฝากจึงไม่ได้รับการคุ้มครอง)

จำนวนเงินที่ได้รับการคุ้มครอง⁵

จำนวนเงินฝากรวมดอกเบี้ยที่จะได้รับการคุ้มครองตามเกณฑ์ที่กฎหมายกำหนด ดังนี้

ระยะเวลา	จำนวนเงินฝากที่คุ้มครอง (ต่อรายผู้ฝาก ต่อสถาบันการเงิน)
11 ส.ค. 2558 – 10 ส.ค. 2559	ไม่เกิน 25 ล้านบาท
11 ส.ค. 2559 – 10 ส.ค. 2561	ไม่เกิน 15 ล้านบาท
11 ส.ค. 2561 – 10 ส.ค. 2562	ไม่เกิน 10 ล้านบาท
11 ส.ค. 2562 – 10 ส.ค. 2563	ไม่เกิน 5 ล้านบาท
11 ส.ค. 2563 เป็นต้นไป	ไม่เกิน 1 ล้านบาท

หมายเหตุ: เงินฝากส่วนที่เกินความคุ้มครอง จะได้รับคืนเพิ่มเติมหลังจากการชำระบัญชีสถาบันการเงินที่ปิดกิจการ

⁵ ข้อมูลนี้อาจมีการปรับเปลี่ยนในอนาคต ดังนั้น ควรสอบถามรายละเอียดเพิ่มเติมได้ที่สถาบันคุ้มครองเงินฝาก โทร. 1158 เว็บไซต์ www.dpa.or.th

การประกันภัย

ความหมายและประโยชน์

การทำประกันภัยเป็นการบริหารความเสี่ยงภัยวิธีหนึ่ง ซึ่งจะโอนความเสี่ยงภัยของผู้เอาประกันภัยไปสู่บริษัทประกันภัย เมื่อเกิดความสูญเสียหรือความเสียหายจากเหตุการณ์ไม่คาดฝัน บริษัทประกันภัยจะชดใช้ค่าสินไหมทดแทนตามที่ได้รับความคุ้มครองในกรมธรรม์ประกันภัยให้แก่ผู้เอาประกันภัย โดยที่ผู้เอาประกันภัยจะต้องเสียเบี้ยประกันภัยให้แก่บริษัทประกันภัยตามที่ได้ตกลงกันได้

การประกันภัยจะช่วยสร้างความมั่นคงทางการเงินให้แก่ผู้เอาประกันภัยและครอบครัว กล่าวคือ หากเกิดความสูญเสียหรือความเสียหายต่อสิ่งที่เอาประกันจะไม่ส่งผลกระทบต่อฐานะการเงินของผู้เอาประกัน นอกจากนี้ การทำประกันภัยยังช่วยให้ผู้เอาประกันภัยคลายความกังวลกับสิ่งที่เหนือการควบคุมหรือคาดเดาได้ยากกว่าในอนาคตจะเกิดอะไรขึ้นบ้าง เช่น การทำประกันชีวิต โดยหากผู้เอาประกันเกิดเสียชีวิตขึ้นมาในขณะที่ยังมีภาระดูแลครอบครัว ผู้ที่อยู่ข้างหลังจะได้รับค่าสินไหมทดแทนในฐานะผู้รับประโยชน์ตามที่ถูกเอาประกันภัยได้ตกลงไว้กับบริษัทประกันภัย

หลักการพิจารณาความจำเป็นในการทำประกันภัย

อย่างไรก็ตาม ไม่จำเป็นว่าทุกคนต้องทำประกันภัยเสมอไป หากตัวเราเองสามารถรับความเสี่ยงหรือมีแผนการรองรับที่ดีก็ไม่จำเป็นต้องทำประกันภัย โดยมีหลักในการพิจารณาว่าจำเป็นต้องทำประกันภัยหรือไม่ดังนี้

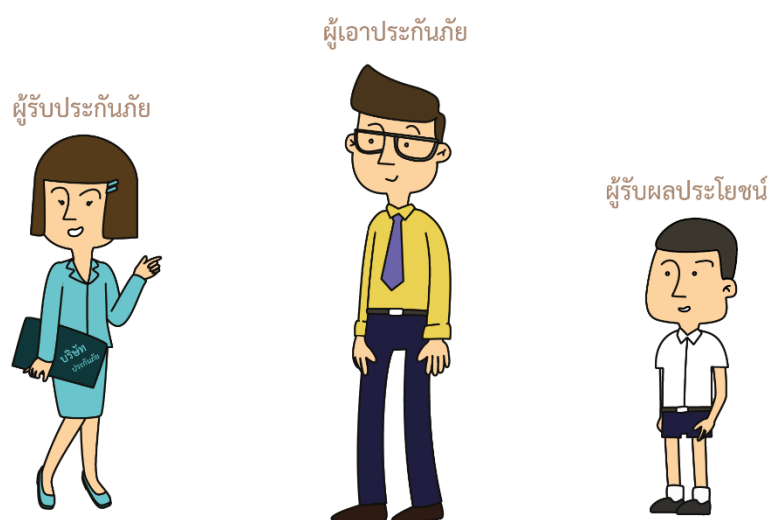
1. **ภาระรับผิดชอบที่มี** หากเราเป็นเสาหลักทางการเงินของครอบครัว เช่น เป็นคนดูแลค่าใช้จ่ายของทุกคนในบ้าน หรือมีภาระหนี้ที่ต้องรับผิดชอบ ถ้าเกิดปัญหากับเราจนไม่สามารถดูแลครอบครัวได้ เช่น เจ็บป่วยหนัก เกิดอุบัติเหตุรุนแรงหรือเสียชีวิต จะสร้างภาระให้แก่คนที่อยู่เบื้องหลังมากน้อยแค่ไหน เรามีแผนการรองรับความเสี่ยงที่จะเกิดขึ้นแล้วหรือไม่ (ถ้าเรามีเงินเก็บมากพอ มีทรัพย์สินที่ปลอดภาระแล้ว การเสียชีวิตของเราไม่ทำให้ผู้ที่อยู่เบื้องหลังเดือดร้อน ประกันภัยก็อาจไม่จำเป็นสำหรับเรา)

2. **โอกาสความเป็นไปได้ที่จะเกิดความเสี่ยงหรือประกอบอาชีพที่มีความเสี่ยง** เช่น ต้องอยู่ในเขตก่อสร้าง ผลิตสารเคมี หรือเดินทางบ่อย ย่อมมีความเสี่ยงมากกว่าผู้ที่ทำงานในออฟฟิศ ในกรณีนี้ก็ควรทำประกันภัย

ในการประกันภัยจะมีบุคคลที่เกี่ยวข้อง 3 ฝ่าย คือ

- ผู้รับประกันภัย คือ บริษัทที่ประกอบธุรกิจประกันภัย
- ผู้เอาประกันภัย คือ บุคคลที่ต้องการจะทำประกันภัยและมีหน้าที่จ่ายเบี้ยประกันภัยให้แก่ผู้รับประกันภัย
- ผู้รับประโยชน์ คือ คนที่จะได้รับสินไหมทดแทนตามที่ผู้เอาประกันภัยระบุไว้ โดยผู้เอาประกันภัยกับผู้รับประโยชน์อาจเป็นคนคนเดียวกันได้

ประกันภัยจะมีบุคคลที่เกี่ยวข้อง 3 ฝ่าย

รูปแบบประกันภัย

ก่อนซื้อประกันภัย ผู้เอาประกันภัยควรศึกษาทำความเข้าใจ เปรียบเทียบรูปแบบ ความคุ้มครอง และเบี้ยประกันภัยของการประกันภัยก่อน เพื่อให้ได้รับแบบประกันภัยที่มีความเหมาะสม ตรงตามความต้องการมากที่สุด ซึ่งสามารถแบ่งประกันภัยออกเป็น 2 ประเภทใหญ่ ได้แก่ 1) ประกันชีวิต 2) ประกันวินาศภัย โดยแต่ละประเภทก็ยังมีรูปแบบการประกันภัยที่จำแนกย่อยอีก

รูปแบบประกันภัย

ประกันชีวิตแบบพื้นฐาน

ประกันวินาศภัย

1. **ประกันชีวิต** เป็นสัญญาระหว่างผู้รับประกันภัย (บริษัทประกันชีวิต) กับผู้เอาประกันภัย โดยเรียกสัญญาดังกล่าวว่ากรมธรรม์ประกันชีวิต ซึ่งกำหนดให้ผู้เอาประกันภัยต้องจ่ายเบี้ยประกันภัยให้แก่บริษัทประกันชีวิต หากผู้เอาประกันภัยเกิดเสียชีวิตขณะที่กรมธรรม์มีผลบังคับ (ยังอยู่ในระยะเวลาการคุ้มครอง) ภายใต้เงื่อนไขในกรมธรรม์ เช่น การเสียชีวิตที่ไม่ใช่การฆ่าตัวตาย บริษัทประกันชีวิตจะจ่ายเงินจำนวนหนึ่งให้กับผู้รับผลประโยชน์ เรียกว่าเงินสินไหม

หากพิจารณาจากลักษณะความคุ้มครองและผลประโยชน์ สามารถแบ่งแบบการประกันชีวิตได้ดังนี้

1) แบบการประกันชีวิตพื้นฐาน มีอยู่ 4 แบบคือ

1.1) **ประกันชีวิตแบบชั่วระยะเวลา (term insurance)** เป็นการประกันชีวิตที่บริษัทประกันชีวิตจะจ่ายเงินเอาประกันภัยให้แก่ผู้รับประโยชน์ เมื่อผู้เอาประกันภัยเสียชีวิตในระยะเวลาเอาประกันภัย **วัตถุประสงค์เพื่อคุ้มครองการเสียชีวิตก่อนวัยอันสมควร** การประกันชีวิตแบบนี้ไม่มีส่วนของการออมทรัพย์ เบี้ยประกันภัยจึงต่ำกว่าแบบอื่น ๆ และไม่มีเงินเหลือคืนให้หากผู้เอาประกันภัยมีชีวิตอยู่จนครบกำหนดสัญญา

ตัวอย่างการประกันชีวิตแบบชั่วระยะเวลา เช่น กรมธรรม์ประกันชีวิตแบบคุ้มครองสินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัย จะให้ความคุ้มครองการเสียชีวิตของผู้กู้ยืมซึ่งได้แก่ผู้เอาประกันภัยซึ่งเป็นผู้มีรายได้หลักของครอบครัว หากผู้เอาประกันภัยเสียชีวิต สมาชิก

ในครอบครัวซึ่งเป็นผู้รับประโยชน์ จะได้รับความคุ้มครองเป็นเงินรายงวดเพื่อนำไปผ่อนชำระสินเชื่อให้แก่สถาบันการเงิน

1.2) ประกันชีวิตแบบตลอดชีพ (whole life) เป็นการประกันชีวิตที่บริษัทประกันชีวิตจะจ่ายเงินเอาประกันภัยให้แก่ผู้รับประโยชน์เมื่อผู้เอาประกันภัยเสียชีวิตในขณะที่กรมธรรม์มีผลบังคับ หรือหากผู้เอาประกันภัยมีอายุยืนยาวจนครบกำหนดสัญญา ผู้เอาประกันภัยจะได้รับจำนวนเงินเอาประกันภัย (ระยะเวลาเอาประกันชีวิตแบบตลอดชีพกำหนดให้ครบกำหนดสัญญาเมื่อผู้เอาประกันภัยมีอายุครบ 90 ปี ถึง 99 ปี) **วัตถุประสงค์เพื่อคุ้มครองการเสียชีวิต เพื่อให้บุคคลที่อยู่ในความอุปการะของผู้เอาประกันภัยได้รับเงินทุนจำนวนหนึ่งไว้สำหรับจุนเจือ หรือเป็นเงินทุนสำหรับการเจ็บป่วยครั้งสุดท้ายและค่าทำศพ เพื่อไม่ให้ตกเป็นภาระของคนอื่น**

1.3) ประกันชีวิตแบบสะสมทรัพย์ (endowment) เป็นการประกันชีวิตที่บริษัทประกันชีวิตจะจ่ายจำนวนเงินเอาประกันภัยให้แก่ผู้เอาประกันภัย เมื่อมีชีวิตอยู่ครบกำหนดสัญญา หรือจ่ายเงินเอาประกันภัยให้แก่ผู้รับประโยชน์เมื่อผู้เอาประกันภัยเสียชีวิตลงภายในระยะเวลาเอาประกันภัย **วัตถุประสงค์เพื่อคุ้มครองการเสียชีวิตและการออมทรัพย์** โดยในส่วนของกำไรรวมทรัพย์ ผู้เอาประกันภัยได้รับเงินคืนในระหว่างสัญญาหรือเมื่อสัญญาครบกำหนด

1.4) ประกันชีวิตแบบบำนาญ (annuity) เป็นการประกันชีวิตที่บริษัทประกันชีวิตจะจ่ายเงินจำนวนหนึ่งเท่ากันอย่างสม่ำเสมอให้แก่ผู้เอาประกันภัยทุกเดือน นับแต่ผู้เอาประกันภัยเกษียณอายุ หรือมีอายุครบ 55 ปี หรือ 60 ปี เป็นต้นไป แล้วแต่เงื่อนไขในกรมธรรม์ที่กำหนดไว้ สำหรับระยะเวลาการจ่ายเงินขึ้นอยู่กับความต้องการของผู้เอาประกันภัย โดยบริษัทประกันชีวิตจะเก็บเบี้ยประกันภัยจนถึงอายุหนึ่งซึ่งช่วงระยะเวลาที่เก็บเบี้ยประกันภัยจะอยู่ในช่วงที่ทำงาน หรือช่วงก่อนเกษียณอายุ **วัตถุประสงค์เพื่อให้ความคุ้มครองกรณีที่ผู้เอาประกันภัยที่คาดว่าจะมีอายุยืนยาว และต้องการให้มีเงินได้ประจำหลังจากที่เกษียณอายุ**

2) แบบการประกันชีวิตควบการลงทุน คือ การประกันชีวิตที่ให้ความคุ้มครองการเสียชีวิตและการออมทรัพย์ โดยเบี้ยประกันภัยจะแบ่งออกเป็น 3 ส่วน ได้แก่ ส่วนของความคุ้มครอง ส่วนของค่าใช้จ่ายต่าง ๆ และส่วนของการออมทรัพย์ **เงินในส่วนของการออมทรัพย์ที่ได้รับจะมากหรือน้อยขึ้นกับผลตอบแทนที่ได้รับจากการลงทุน** มีอยู่ 2 แบบคือ

2.1) ประกันชีวิตแบบยูนิเวอร์แซลไลฟ์ (universal life) เป็นการประกันชีวิตที่ให้ความคุ้มครองการเสียชีวิตและการออมทรัพย์ โดยส่วนของการออมทรัพย์ บริษัทประกันชีวิตเป็นผู้บริหารการลงทุน

- ความคุ้มครองกรณีผู้เอาประกันภัยเสียชีวิต จะได้รับจำนวนเงินเอาประกันภัยรวมกับเงินผลประโยชน์ในส่วนของการออมทรัพย์ซึ่งจะได้รับเป็นจำนวนที่มากหรือน้อยขึ้นกับผลตอบแทนจากการลงทุนของบริษัท

- ความคุ้มครองกรณีมีชีวิตอยู่ครบกำหนดสัญญา จะได้รับเงินผลประโยชน์ในส่วนของการออมทรัพย์ ซึ่งจะได้รับเป็นจำนวนที่มากหรือน้อยขึ้นกับผลตอบแทนจากการลงทุนของบริษัท

ทั้งนี้ เงินผลประโยชน์ที่ได้รับทั้งกรณีความคุ้มครองการเสียชีวิตและกรณีมีชีวิตอยู่ครบกำหนดสัญญา ต้องไม่น้อยกว่าเบี้ยประกันภัยที่ผู้เอาประกันภัยได้ชำระไปแล้ว

2.2) ประกันชีวิตแบบควบการลงทุน (unit link) เป็นการประกันชีวิตที่ให้ความคุ้มครองการเสียชีวิตและการออมทรัพย์ โดยส่วนของการออมทรัพย์ผู้เอาประกันภัยเป็นผู้เลือกลงทุนในกองทุนรวมประเภทต่าง ๆ ซึ่งกองทุนรวมดังกล่าวบริษัทได้พิจารณาจัดสรรเพื่อให้ผู้เอาประกันภัยได้เลือกลงทุน

- ความคุ้มครองกรณีผู้เอาประกันภัยเสียชีวิต จะได้รับเงินเอาประกันภัยรวมกับเงินผลประโยชน์ในส่วนของการลงทุนในกองทุนรวม เงินในส่วนของการลงทุนที่ได้รับจะมีจำนวนมากหรือน้อยขึ้นกับผลตอบแทนจากการลงทุนของกองทุนรวมที่เลือกลงทุน

- ความคุ้มครองกรณีมีชีวิตอยู่ครบกำหนดสัญญา จะได้รับเงินผลประโยชน์ในส่วนของการลงทุนในกองทุนรวม เงินในส่วนของการลงทุนที่ได้รับจะมีจำนวนมากหรือน้อยขึ้นกับผลตอบแทนจากการลงทุนของกองทุนรวมที่เลือกลงทุน

ทั้งนี้ เงินลงทุนที่ได้อาจมากกว่าหรือน้อยกว่าเบี้ยประกันภัยในส่วนลงทุน ดังนั้น เงินครบกำหนดที่ได้รับอาจน้อยกว่าเบี้ยประกันภัยที่จ่าย

เบี้ยประกันชีวิต

จะแตกต่างกันไปตามประเภทของประกันที่ทำ เช่น ถ้าเป็นประกันชีวิตแบบสะสมทรัพย์ ค่าเบี้ยประกันภัยจะแพงกว่าแบบอื่น ๆ นอกจากนี้ ข้อมูลของผู้เอาประกันภัย เช่น เพศ อายุ ก็มีผลต่อการคำนวณเบี้ยประกันภัยด้วยเช่นกัน

2. ประกันวินาศภัย เป็นการทำประกันภัยเพื่อให้ความคุ้มครองต่อทรัพย์สิน เช่น ประกันอัคคีภัย ประกันภัยรถยนต์ หากทรัพย์สินที่ได้รับการคุ้มครองเสียหาย บริษัทอาจจะจ่ายเป็นตัวเงิน หรือซ่อมแซม หรือหาของมาทดแทน หรือทำให้กลับคืนสู่สภาพเดิม ขึ้นอยู่กับเงื่อนไขที่ได้ตกลงหรือกำหนดไว้ ประกันวินาศภัย มี 4 ประเภท ได้แก่

1) การประกันอัคคีภัย (fire insurance) คือ การประกันภัยเพื่อคุ้มครองความเสียหายของทรัพย์สินที่เกิดจากไฟมาเผาผลาญ ซึ่งเมื่อเกิดภัยขึ้นแล้วบริษัทประกันภัยชดใช้ค่าเสียหายให้ ซึ่งภัยที่คุ้มครอง ได้แก่ ไฟไหม้ ฟ้าผ่า การระเบิดของแก๊สที่ใช้ในครัวเรือน และความสูญเสียบางอย่างหรือเสียหายจากสาเหตุใกล้ชิดของอัคคีภัย เช่น ทรัพย์สินที่เสียหายจากน้ำหรือสารเคมีที่ใช้ในการดับเพลิง

2) การประกันภัยรถยนต์ (automobile insurance) คือ การประกันเพื่อคุ้มครองความเสียหายอันเกิดจากการใช้รถยนต์ ได้แก่

- ความสูญเสียบางอย่างหรือเสียหายที่เกิดแก่รถยนต์ ได้แก่ ความเสียหายบุบสลาย หรือสูญหายของตัวรถยนต์
- ความสูญเสียบางอย่างหรือเสียหายที่รถยนต์ก่อให้เกิดขึ้นแก่ชีวิต ร่างกาย และทรัพย์สินของบุคคลภายนอก รวมทั้งบุคคลที่โดยสารอยู่ในรถยนต์นั้นด้วย

3) การประกันภัยทางทะเล (marine insurance) คือ การประกันภัยความเสียหายของตัวเรือ สินค้าและทรัพย์สินที่อยู่ระหว่างการขนส่งภายในประเทศและระหว่างประเทศ รวมทั้งพาหนะและสิ่งอื่น ๆ ที่ใช้ในการขนส่งด้วย และยังขยายขอบเขตความคุ้มครองรวมถึงภัยทางบกและความสูญเสียบางอย่างในขณะขนส่ง

4) การประกันภัยเบ็ดเตล็ด (miscellaneous insurance) คือ การประกันภัยที่ให้ความคุ้มครองต่อความสูญเสียบางอย่างหรือความเสียหายอันเนื่องมาจากภัยอื่น ๆ ที่อยู่นอกเหนือจากการคุ้มครองของกรมธรรม์ประกันภัยรถยนต์ ประกันภัยทางทะเล ประกันอัคคีภัย และประกันชีวิต

เบี้ยประกันวินาศภัย

ค่าเบี้ยประกันภัยก็จะแตกต่างกันตามระดับความเสี่ยงภัย ระยะเวลาที่คุ้มครอง และจำนวนเงินเอาประกันภัย นอกจากนี้ ยังมีรายละเอียดเพิ่มเติม เช่น

- **เบี้ยประกันอัคคีภัย** จะพิจารณาปัจจัยจากสถานที่ตั้งของสิ่งปลูกสร้าง ลักษณะของสิ่งปลูกสร้าง คำนึงถึงความเสี่ยงภัยที่จะเกิด เช่น อยู่ในพื้นที่ที่มีสิ่งปลูกสร้างหนาแน่น การเข้าถึงได้ของรถดับเพลิง หรือสิ่งปลูกสร้างเป็นไม้หรือวัสดุติดไฟ
- **เบี้ยประกันภัยรถยนต์** ผู้รับประกันภัยจะพิจารณาจากหลาย ๆ ปัจจัย เช่น อายุ รุ่น ประเภทของรถยนต์ ขนาดของเครื่องยนต์ ประเภทกรรมธรรม์ รวมถึงอายุ เพศ ของผู้เอาประกันภัยด้วย

แบบประกันภัยใกล้ตัว

1. **สัญญาเพิ่มเติมกรรมธรรม์ประกันชีวิต** เป็นสัญญาประกันภัยชนิดหนึ่ง เวลาที่เราทำประกันชีวิต เราสามารถเลือกทำสัญญาเพื่อรับความคุ้มครองเพิ่มเติมได้อีก เช่น

1) **คุ้มครองความทุพพลภาพถาวรสิ้นเชิง** (สูญเสียสมรรถภาพในการทำงานอันเกิดจากอุบัติเหตุ การเจ็บป่วยหรือเชื้อโรคทำให้ไม่สามารถประกอบหน้าที่การงานได้แบบถาวร) เช่น สูญเสียสายตา มือหรือเท้าหรือทั้ง 2 ข้างหรืออย่างใดอย่างหนึ่งรวมกันตั้งแต่สองอย่างขึ้นไป สัญญาเพิ่มเติมนี้มักจะเพิ่มไว้ในกรรมธรรม์ประกันชีวิตให้โดยอัตโนมัติ และกำหนดผลประโยชน์เท่ากับจำนวนเงินเอาประกันภัย

2) **คุ้มครองโรคร้ายแรงและการเจ็บป่วยขั้นวิกฤต** หากป่วยด้วยโรคร้ายแรงหรือขั้นวิกฤต มักจะมีค่ารักษาพยาบาลเป็นจำนวนสูง การทำประกันภัยเพื่อความคุ้มครองกรณีดังกล่าวจะช่วยแบ่งเบาภาระค่ารักษาลงได้ เช่น โรคมะเร็ง โรคหลอดเลือดสมอง โรคหัวใจขาดเลือด ไตวาย ซึ่งผู้รับประกันภัยอาจทำเพิ่มเป็นอีกหนึ่งกรรมธรรม์ได้

3) **ประกันอุบัติเหตุ** เป็นสัญญาที่ให้ความคุ้มครองกรณีที่ผู้เอาประกันภัยประสบอุบัติเหตุ เสียชีวิต สูญเสียอวัยวะ รวมถึงให้ผลประโยชน์ด้านค่ารักษาพยาบาลจากการได้รับอุบัติเหตุด้วย

4) **ประกันสุขภาพ** เป็นสัญญาเพิ่มเติมที่ผู้เอาประกันภัยจะได้รับการคุ้มครองเมื่อต้องเข้าพักรักษาตัวในโรงพยาบาล ซึ่งในสัญญาจะระบุรายการผลประโยชน์ที่จะได้รับ และจำนวนเงินที่ผู้รับประกันภัยจะจ่ายให้ เช่น ค่าห้อง ค่าอาหาร ค่าบริการพยาบาล 1,000 บาทต่อวัน ค่าห้องผ่าตัด 4,000 บาทต่อการเข้ารับการรักษา 1 ครั้ง

2. **ประกันคุ้มครองสินเชื่อ (mortgage reducing term assurance - MRTA)** เป็นกรมธรรม์ประกันชีวิตที่ให้ความคุ้มครองกรณีผู้เอาประกันภัยมีภาระหนี้ โดยหากเกิดเหตุกับผู้เอาประกันภัยที่ทำให้เสียชีวิตหรือทุพพลภาพสิ้นเชิงถาวร ผู้รับประกันภัยจะชำระหนี้แก่เจ้าหนี้แทนผู้เอาประกันภัยตามเงินเอาประกันภัย ประกัน MRTA จะช่วยลดภาระหนี้บางส่วนที่ครอบครัวและลูกหลานต้องชำระต่อ หรือไม่ต้องประสบปัญหาถูกยึดที่อยู่อาศัยเพื่อนำเงินไปชำระหนี้คืนเจ้าหนี้ ธนาคารจึงมักเสนอประกันภัยประเภทนี้แก่ลูกค้าเมื่อขอสินเชื่อที่อยู่อาศัยกับธนาคาร โดยมักจะกำหนดให้ลูกค้าทำประกันคุ้มครองวงเงินสินเชื่อไม่ต่ำกว่า 70% ของวงเงินสินเชื่อ

ประกัน MRTA จะต่างกับประกันอื่นตรงที่

- จำนวนเงินเอาประกันภัยจะลดลงทุกปีตามยอดหนี้ที่ทยอยลดลง และความคุ้มครองสิ้นสุดเมื่อภาระหนี้หมดลง
- จ่ายค่าเบี้ยประกันภัยครั้งเดียว แต่หากชำระหนี้หมดก่อนครบกำหนดคุ้มครองสามารถขอเวนคืนกรมธรรม์ได้

3. **กรมธรรม์ประกันภัยสำหรับรายย่อยหรือไมโครอินซัวรันส์ (micro insurance)** หมายถึง การประกันภัยสำหรับผู้มีรายได้น้อย - ปานกลาง ซึ่งมีลักษณะที่สำคัญดังนี้

- เบี้ยประกันภัยราคาไม่แพง
- ความคุ้มครองไม่ซับซ้อน เข้าใจง่าย
- การขอรับเงินค่าสินไหมทดแทนไม่ยุ่งยาก
- ช่องทางการจำหน่ายหลากหลาย เข้าถึงประชาชนทุกกลุ่ม
- สามารถเป็นเครื่องมือในการรองรับความเสี่ยงของประชาชนได้ โดยเฉพาะผู้มีรายได้น้อย

กรมธรรม์ประกันภัย 200 สำหรับรายย่อย เป็นประกันภัยที่ถูกรออกแบบมาให้เหมาะกับผู้มีรายได้น้อย มีขั้นตอนการซื้อง่ายเพียงใช้บัตรประชาชนพร้อมชำระเบี้ยประกันภัยเพียง 200 บาท ซึ่งผู้เอาประกันภัยจะได้รับใบรับรองการประกันภัย และได้รับความคุ้มครองทันทีเมื่อซื้อ โดยแบบประกันภัยนี้มีระยะเวลาคุ้มครอง 1 ปี สามารถต่ออายุปีถัดไปได้ ให้ความคุ้มครองกรณีเสียชีวิต การสูญเสียมือ เท้า สายตา หรือทุพพลภาพถาวรสิ้นเชิงจากอุบัติเหตุหรือถูกฆาตกรรม รวมถึงค่าใช้จ่ายในการจัดงานศพกรณีเสียชีวิตจากการเจ็บป่วย ผู้สนใจสามารถติดต่อซื้อได้ตามช่องทางการจำหน่ายต่าง ๆ เช่น บริษัทประกันภัยและสาขา

ตัวแทนประกันชีวิต/ประกันวินาศภัย นายหน้าประกันชีวิต/ประกันวินาศภัย เคาน์เตอร์เซอร์วิส ในร้านเซเว่นอีเลฟเว่น โบรกเกอร์ประกันภัยในห้างเทสโก้ โลตัส ที่ทำการไปรษณีย์ โดยซื้อได้ คนละไม่เกิน 2 กรมธรรม์

4. ประกันภัยคุ้มครองผู้ประสบภัยจากรถ (ประกันภัย พ.ร.บ.) เป็นประกันภัยรถยนต์ภาคบังคับที่เจ้าของรถหรือผู้เช่าซื้อรถต้องจัดทำประกันภัยรถยนต์ตาม พ.ร.บ. คุ้มครองผู้ประสบภัยจากรถ พ.ศ. 2535 มีวัตถุประสงค์เพื่อคุ้มครองให้ความช่วยเหลือแก่ประชาชนผู้ประสบภัยจากรถที่ได้รับบาดเจ็บหรือเสียชีวิตเพราะเหตุประสบภัยจากรถ โดยจ่ายชดใช้เป็นค่ารักษาพยาบาลกรณีบาดเจ็บ หรือเป็นค่าทำศพในกรณีเสียชีวิต

อย่างไรก็ดี การทำประกันภัยรถยนต์ภาคบังคับหรือประกันภัย พ.ร.บ. นี้ จะไม่คุ้มครองความเสียหายที่เกิดขึ้นกับรถยนต์ ดังนั้น ผู้ใช้รถจึงอาจเลือกทำประกันภัยรถยนต์เพิ่มเติมได้ ซึ่งเรียกว่าประกันภัยรถยนต์ภาคสมัครใจ ตัวอย่างที่พบเห็นบ่อย ดังนี้

1) **ประกันภัยรถยนต์ประเภท 1 (ประกันชั้น 1)** ให้ความคุ้มครองชีวิต ร่างกายและทรัพย์สินของบุคคลภายนอก ความเสียหายของตัวรถ การสูญหายและไฟไหม้ตัวรถยนต์ของผู้เอาประกันภัย

2) **ประกันภัยรถยนต์ประเภท 2 (ประกันชั้น 2)** ให้ความคุ้มครองชีวิต ร่างกายและทรัพย์สินของบุคคลภายนอก การสูญหายและไฟไหม้ตัวรถยนต์ของผู้เอาประกันภัย

3) **ประกันภัยรถยนต์ประเภท 3 (ประกันชั้น 3)** ให้ความคุ้มครองชีวิต ร่างกายและทรัพย์สินของบุคคลภายนอก

4) **ประกันภัยรถยนต์แบบคุ้มครองเฉพาะภัย (2+, 3+)** ให้ความคุ้มครองชีวิต ร่างกายและทรัพย์สินของบุคคลภายนอก ความเสียหายของตัวรถจากการชนกับยานพาหนะทางบก การสูญหายและไฟไหม้ตัวรถยนต์ของผู้เอาประกันภัย นอกจากนี้ ผู้เอาประกันภัยสามารถซื้อความคุ้มครองเพิ่มเติมสำหรับผู้ขับขี่และผู้โดยสารที่อยู่ในรถยนต์คันเอาประกันภัยได้ โดยมีความคุ้มครองอุบัติเหตุส่วนบุคคล ความคุ้มครองค่ารักษาพยาบาล และการประกันตัวผู้ขับขี่ในคดีอาญา

5. ประกันอัคคีภัยสำหรับที่อยู่อาศัย ให้ความคุ้มครองการสูญเสียชีวิตหรือเสียหายของทรัพย์สินที่เอาประกันภัย ได้แก่ สิ่งปลูกสร้าง (บ้าน ทาวน์เฮ้าส์ ตึกแถวสำหรับอยู่อาศัย โรงรถ กำแพง รั้ว ประตู ห้องชุดสำหรับอยู่อาศัยในแฟลต คอนโดมิเนียม ยกเว้นฐานราก) และทรัพย์สินภายในสิ่งปลูกสร้าง ที่เกิดจาก

1) ไฟไหม้ ฟ้ำผ่า (รวมถึงความเสียหายต่อเครื่องใช้ไฟฟ้าที่เกิดจากรัดวงจรจากฟ้าผ่า) ระเบิด ภัยจากการเฉี่ยว และ/หรือการชนของยานพาหนะหรือสัตว์พาหนะ ภัยจากอากาศยาน และ/หรือวัตถุที่ตกจากอากาศยาน ภัยเนื่องจากน้ำที่เกิดขึ้นโดยอุบัติเหตุจากการปล่อยการรั่วหรือล้นออกมาของน้ำหรือไอน้ำ จากท่อน้ำ ถังน้ำ ฯลฯ ทั้งนี้ บริษัทจะชดใช้ตามความเสียหายที่เกิดขึ้นจริง แต่ไม่เกินจำนวนเงินเอาประกันภัย

2) กลุ่มภัยธรรมชาติ ได้แก่ ภัยลมพายุ ภัยน้ำท่วม ภัยแผ่นดินไหว หรือภูเขาไฟระเบิด หรือคลื่นใต้น้ำ หรือสึนามิ และภัยจากลูกเห็บ ทั้งนี้ บริษัทจะชดใช้ตามความเสียหายที่เกิดขึ้นจริง ทุกภัยรวมกันแล้วไม่เกิน 20,000 บาท

3) การขยายความคุ้มครองค่าเช่าที่อยู่อาศัยชั่วคราว กรณีทรัพย์สินที่เอาประกันภัยเป็นสิ่งปลูกสร้างและได้รับความเสียหายอันเนื่องมาจากภัยตามข้อ 1)

ทั้งนี้ หากผู้รับประกันภัยพบว่าความเสียหายเกิดจากการทุจริตหรือความประมาทอย่างร้ายแรง หรือการกระทำโดยเจตนา ของผู้เอาประกันภัยหรือผู้รับประกันภัย หรือแสดงข้อความ เอกสารอันเป็นเท็จเพื่อให้ได้มาซึ่งผลประโยชน์ของการประกันภัยนี้ บริษัทมีสิทธิปฏิเสธการชดใช้ค่าสินไหมทดแทนในความเสียหาย โดยไม่ต้องคืนเบี้ยประกันภัย

ข้อแนะนำในการตัดสินใจเลือกประเภทประกันภัย

เมื่อเรารู้จักผลิตภัณฑ์ประกันภัยแต่ละประเภทแล้ว ก็อาจทำให้เราอยากจะทำประกันภัยขึ้นมาบ้าง และเพื่อให้เราได้ประกันภัยตามที่ต้องการ โดยไม่เกินความสามารถในการจ่ายเบี้ยประกันภัย ก่อนตัดสินใจทำประกันภัย เราควรพิจารณาข้อมูลเพิ่มเติม ดังนี้

1. **วัตถุประสงค์ของการทำประกันภัย** เป็นสิ่งที่ต้องพิจารณาเป็นอันดับแรก ต้องรู้ก่อนว่า “เราต้องการทำประกันภัยเพื่ออะไร” เพื่อเลือกได้ตรงกับความต้องการ เช่น

- **ต้องการป้องกันความเสี่ยง** ควรจะเลือกประกันภัยโดยดูที่การคุ้มครองเป็นหลัก เช่น ถ้ากังวลว่าครอบครัวจะผ่อนบ้านต่อไม่ไหวหากเราซึ่งเป็นผู้หารายได้หลักของครอบครัวเสียชีวิตไปก่อน ก็ควรเลือกทำประกันคุ้มครองวงเงินสินเชื่อ ถ้ากังวลว่าจะไม่มีเงินซื้อรถใหม่ถ้ารถหาย ก็ควรเลือกทำประกันภัยรถยนต์ประเภท 1

- **ต้องการทำประกันชีวิตและเน้นการออมเงินควบคู่ไปด้วย** อาจจะเป็นเลือกทำประกันภัยแบบสะสมทรัพย์ หรือแบบบำนาญที่จะจ่ายคืนเงินก้อนครั้งเดียว หรือทยอยคืนอย่างสม่ำเสมอหลังเกษียณ

- **ต้องการทำประกันชีวิตเพื่อให้ลูกหลานไม่ลำบากในอนาคตหากตนเองเสียชีวิตกะทันหัน** อาจเลือกทำประกันชีวิตแบบชั่วระยะเวลา (term insurance) ซึ่งจะ

ให้ความคุ้มครองชีวิตสูงในขณะที่จ่ายค่าเบี้ยประกันน้อย (หากเปรียบเทียบกับประกันภัยแบบสะสมทรัพย์ในกรณีที่จ่ายค่าเบี้ยประกันเท่ากัน) ถ้าผู้เอาประกันภัยเสียชีวิตในระยะเวลาที่ทำประกันภัย แบบชั่วระยะเวลาจะให้ผลตอบแทนแก่ผู้รับประโยชน์มากกว่าแบบสะสมทรัพย์

2. **การเลือกระยะเวลาทำประกันภัยให้ครอบคลุม** ผู้ที่ทำประกันภัยโดยเลือกระยะเวลาสั้น แต่เพิ่งคิดอยากจะทำต่อเมื่อสิ้นสุดกรมธรรม์ มักต้องจ่ายเบี้ยประกันภัยแพงกว่า การเลือกระยะเวลายาวตั้งแต่แรก เพราะความเสี่ยงของตนเองจะสูงขึ้นตามอายุที่มากขึ้นในกรณีประกันชีวิต หรือในกรณีประกันคุ้มครองวงเงินสินเชื่อหากประกันที่ไม่ครอบคลุมกับระยะเวลาผ่อนหนี้ และต่อมามีเหตุเกิดขึ้นหลังจากที่ประกันภัยหมดสัญญา ผู้ขอสินเชื่อหรือลูกหลานก็ต้องเป็นผู้รับผิดชอบภาระหนี้ตัวเอง

3. **ความสามารถในการจ่ายเบี้ยประกันภัย** ควรพิจารณาด้วยว่ามีความสามารถในการจ่ายเบี้ยประกันภัยหรือไม่ แม้ว่าต้องการทำประกันภัยให้ครอบคลุมความเสี่ยง แต่หากเกินกำลังในการจ่ายเบี้ยประกันภัย ก็อาจเลือกเงินเอาประกันภัยที่จำนวนไม่สูงนัก เพื่ออย่างน้อยจะได้ช่วยแบ่งเบาภาระบางส่วนหากเกิดเหตุร้ายขึ้นจริง

4. **การเปรียบเทียบข้อมูล** ควรเปรียบเทียบรายละเอียดความคุ้มครองระยะเวลาการคุ้มครอง เบี้ยประกันภัยของบริษัทหลาย ๆ แห่ง เพื่อเลือกประกันภัยที่คุ้มค่าในราคาที่เหมาะสม

เมื่อได้รับกรมธรรม์ประกันภัย ควรอ่านสาระสำคัญของกรมธรรม์ประกันภัย และตรวจสอบความถูกต้อง ได้แก่

1. ชื่อ - ที่อยู่ของผู้เอาประกันภัย ที่ตั้งของทรัพย์สิน
2. ระยะเวลาประกันภัย ได้แก่ วันที่เริ่มต้นจนถึงวันที่สิ้นสุด
3. ข้อมูลของสิ่งที่เอาประกันภัย เช่น กรณีประกันภัยรถยนต์ จะต้องมีข้อมูลของชื่อ รุ่น เลขทะเบียนรถยนต์ ข้อมูลเลขตัวถัง เลขเครื่อง ปี รุ่นที่ผลิต จำนวนที่นั่ง
4. จำนวนเงินเอาประกันภัย และรายละเอียดความคุ้มครอง
5. เบี้ยประกันภัยที่ต้องจ่าย
6. ชื่อผู้รับประโยชน์
7. เงื่อนไขทั่วไป หรือข้อยกเว้นการคุ้มครอง ในส่วนนี้ควรทำความเข้าใจรายละเอียดความคุ้มครองว่าตรงกับที่ต้องการหรือไม่

สาระสำคัญของกรมธรรม์ประกันภัย

การลงทุน

การลงทุนมีหลายรูปแบบ ซึ่งแต่ละแบบก็มีความเสี่ยงและผลตอบแทนมากน้อยแตกต่างกันไป แต่สิ่งสำคัญที่นักลงทุนโดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้ที่เป็มือใหม่ต้องคำนึงก็คือ ควรเลือกรูปแบบการลงทุนให้เหมาะสมกับตัวเอง เช่น ต้องการผลตอบแทนเท่าใด และรับความเสี่ยงที่จะขาดทุนได้แค่ไหน

ประเภทการลงทุนที่ควรรู้

1. **พันธบัตรรัฐบาล** คือ ตราสารหนี้ที่รัฐบาลโดยกระทรวงการคลังหรือหน่วยงานภาครัฐออกจำหน่ายเพื่อระดมทุนจากประชาชนและสถาบันการเงินในประเทศ

ข้อดี

- ความเสี่ยงน้อย เงินต้นมีความมั่นคง และได้รับดอกเบี้ยแน่นอน
- ใช้เป็นหลักประกันกับส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ หรือสถาบันการเงิน ได้

ข้อควรรู้

หากต้องการขายพันธบัตรก่อนครบกำหนดไถ่ถอน สามารถขายผ่านตลาดรองได้ ซึ่งราคาขายอาจสูงหรือต่ำกว่าราคาต้นทุนที่ซื้อมา เพราะราคาของตราสารผันแปรได้ตามปัจจัยทางเศรษฐกิจ

2. **หุ้น** เป็นหลักทรัพย์ประเภทตราสารทุน ที่ผู้ลงทุนทั่วไปสามารถลงทุนได้โดยการเข้าซื้อหุ้นของบริษัทที่เสนอขายหลักทรัพย์แก่ประชาชนเป็นการทั่วไป หรือของบริษัทที่จดทะเบียนซื้อขายในตลาดหลักทรัพย์ ซึ่งผู้ลงทุนควรศึกษารายละเอียดจากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ

เช่น หนังสือชี้ชวนเสนอขายหุ้น งบการเงิน หรือข้อมูลอื่น ๆ ของบริษัทนั้น ๆ ก่อนตัดสินใจลงทุน

 ข้อดี หากผู้ลงทุนศึกษาข้อมูลเป็นอย่างดี มีการเลือกหุ้นที่เหมาะสม หุ้นก็เป็นทางเลือกหนึ่งที่มีโอกาสให้ผลตอบแทนสูงกว่าการลงทุนประเภทอื่น ๆ โดยเฉพาะในระยะยาวจากเงินปันผลและกำไรจากการขายหุ้น

 ข้อควรรู้ การลงทุนในหุ้นมีความเสี่ยงจากหลายปัจจัย ราคาหุ้นจึงมีความผันผวนไปตามสถานการณ์ต่าง ๆ เช่น ภาวะเศรษฐกิจและการเมือง ผลประกอบการของบริษัท หากต้องขายหุ้นในช่วงที่ราคาหุ้นต่ำกว่าที่ซื้อมาก็จะทำให้ขาดทุน ก่อนซื้อจึงต้องมั่นใจว่าเข้าใจ และสามารถยอมรับความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นได้

3. กองทุนรวม เหมาะสำหรับผู้ลงทุนมือใหม่ที่ยังไม่มีประสบการณ์และความรู้เกี่ยวกับการลงทุน และผู้ลงทุนที่อาจไม่มีเวลาดูตามข้อมูลหรือบริหารจัดการลงทุนด้วยตนเอง รวมทั้งเป็นช่องทางที่เปิดโอกาสให้สามารถลงทุนด้วยจำนวนเงินไม่มากนัก โดยบริษัทหลักทรัพย์จัดการกองทุนรวมจะนำเงินไปลงทุนในหลักทรัพย์หรือทรัพย์สินประเภทต่าง ๆ เช่น หุ้น ตราสารหนี้ ทองคำ ตามนโยบายการลงทุนที่ได้ระบุไว้

เนื่องจากกองทุนรวมมีความหลากหลาย ผู้ลงทุนจึงต้องทำความเข้าใจเกี่ยวกับประเภทหรือรายละเอียดของกองทุนรวมให้ดี เพื่อที่จะตัดสินใจได้ว่าเหมาะสมกับที่ตนเองต้องการจะลงทุนหรือไม่

ตัวอย่างประเภทของกองทุนรวม

การแบ่งประเภทของกองทุนรวม สามารถแบ่งออกได้หลายลักษณะ เช่น

1) แบ่งตามลักษณะของการขายคืน ก็ได้แก่

1.1) กองทุนรวมประเภทไม่รับซื้อคืนหน่วยลงทุน (กองทุนปิด) เป็นกองทุนรวมที่บริษัทหลักทรัพย์จัดการกองทุน (บลจ.) จะเสนอขายหน่วยลงทุนเพียงครั้งเดียวตอนเริ่มต้นโครงการ และจะไม่รับซื้อคืนหน่วยลงทุนจนกว่าจะครบกำหนดอายุกองทุนรวม

1.2) กองทุนรวมประเภทรับซื้อคืนหน่วยลงทุน (กองทุนเปิด) เป็นกองทุนรวมที่ บลจ. ขายหน่วยลงทุนและรับซื้อคืนหน่วยลงทุนตามระยะเวลาที่กำหนดไว้ในโครงการ

2) แบ่งตามนโยบายการลงทุน จะมีชื่อเรียกแตกต่างกันตามทรัพย์สินหรือนโยบายการลงทุน เช่น

2.1) กองทุนรวมตราสารแห่งทุน (equity fund) คือกองทุนรวมที่มีวัตถุประสงค์ที่จะลงทุนในหรือมีไว้ซึ่งตราสารแห่งทุนโดยเฉลี่ยในรอบปีบัญชีไม่น้อยกว่า 65% ของมูลค่าทรัพย์สินสุทธิของกองทุนรวม ซึ่งตราสารแห่งทุนหมายความถึงหุ้นสามัญของบริษัทต่าง ๆ หุ้นของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ และใบสำคัญแสดงสิทธิที่จะซื้อหุ้น

2.2) กองทุนรวมตราสารแห่งหนี้ (fixed income fund) คือกองทุนรวมที่นำเงินที่ได้จากผู้ลงทุนไปลงทุนในตราสารแห่งหนี้ เช่น พันธบัตร ตั๋วเงินคลัง บัตรเงินฝาก ตั๋วสัญญาใช้เงิน ตั๋วแลกเงิน หุ้นกู้ โดยจะไม่ลงทุนในหุ้นหรือใบสำคัญแสดงสิทธิที่จะซื้อหุ้น

2.3) กองทุนรวมผสม (balanced fund) คือ กองทุนรวมที่มีวัตถุประสงค์ที่จะดำรงอัตราส่วนการลงทุนในหรือมีไว้ซึ่งตราสารแห่งทุนในขณะใดขณะหนึ่ง ไม่เกิน 65% และไม่น้อยกว่า 35% ของมูลค่าทรัพย์สินสุทธิของกองทุนรวม ดังนั้น กองทุนรวมผสมจะลงทุนทั้งในตราสารแห่งทุนและตราสารแห่งหนี้

2.4) กองทุนรวมตลาดเงิน คือ กองทุนรวมที่มีนโยบายการลงทุนในหรือมีไว้ซึ่งตราสารหนี้ที่มีคุณภาพและมีกำหนดชำระเงินต้นเมื่อทวงถามหรือมีอายุคงเหลือไม่เกิน 1 ปี

2.5) กองทุนรวมประเภทพิเศษ เช่น

กองทุนรวมหุ้นระยะยาว (long term equity fund) หรือ LTF
กองทุนชนิดนี้เน้นการลงทุนในหุ้นสามัญที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ไม่น้อยกว่า 65% ของมูลค่าสินทรัพย์สุทธิในกองทุน

กองทุนรวมเพื่อการเลี้ยงชีพ (retirement mutual fund) หรือ RMF
เป็นกองทุนที่ให้ผู้ลงทุนไปซื้อหน่วยลงทุนเพื่อออมเงินไว้ใช้ยามเกษียณ โดยจำนวนเงินลงทุนขั้นต่ำไม่น้อยกว่า 3% ของเงินได้ในแต่ละปี หรือ 5,000 บาท แล้วแต่จำนวนใดจะต่ำกว่า

LTF กับ RMF แตกต่างกันอย่างไรร⁶

LTF	RMF
<ul style="list-style-type: none"> ● ต้องถือหน่วยลงทุนไม่น้อยกว่า 7 ปี ปฏิทิน⁷ จึงจะสามารถขายคืนหน่วยลงทุนได้ ● สามารถหักลดหย่อนภาษีได้ตามที่จ่ายจริง สูงสุดไม่เกิน 15% ของเงินได้ในปีภาษีนั้น แต่ไม่เกิน 500,000 บาท 	<ul style="list-style-type: none"> ● ต้องถือหน่วยลงทุนไม่น้อยกว่า 5 ปี และจะขายได้เมื่อผู้ถือหน่วยลงทุนอายุครบ 55 ปี ● สามารถหักลดหย่อนภาษีได้ตามที่จ่ายจริง สูงสุดไม่เกิน 15% ของเงินได้ในปีภาษีนั้น และเมื่อรวมเข้ากับเงินกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ กองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการ (กบข.) กองทุนสงเคราะห์ครูโรงเรียนเอกชน และเบี้ยประกันชีวิตแบบบำนาญจะต้องไม่เกิน 500,000 บาท

ข้อควรรู้ ผู้ลงทุนควรศึกษาถึงเงื่อนไขการลงทุน นโยบายการลงทุน สภาพคล่องในการซื้อขาย ผลการดำเนินงานของกองทุน และความสามารถในการบริหารจัดการกองทุนของผู้จัดการกองทุนให้รอบด้าน ก่อนตัดสินใจลงทุนให้เหมาะสมกับตนเอง

4. กองทุนสำรองเลี้ยงชีพ คือ กองทุนที่นายจ้างและลูกจ้างจัดตั้งขึ้น มีเป้าหมายสำหรับให้ลูกจ้างมีเงินใช้จ่ายเมื่อเกษียณอายุ ทุพพลภาพ หรือออกจากงาน โดยเงินของกองทุนมาจาก 2 ส่วน คือ

1) เงินสะสมจากลูกจ้าง กฎหมายกำหนดให้สะสมได้ในอัตราที่ไม่ต่ำกว่า 2% และไม่เกิน 15% ของค่าจ้าง

2) เงินสมทบจากนายจ้าง กฎหมายกำหนดให้สมทบในอัตราที่ไม่ต่ำกว่าเงินสะสมของลูกจ้าง แต่ไม่เกิน 15% ของค่าจ้าง

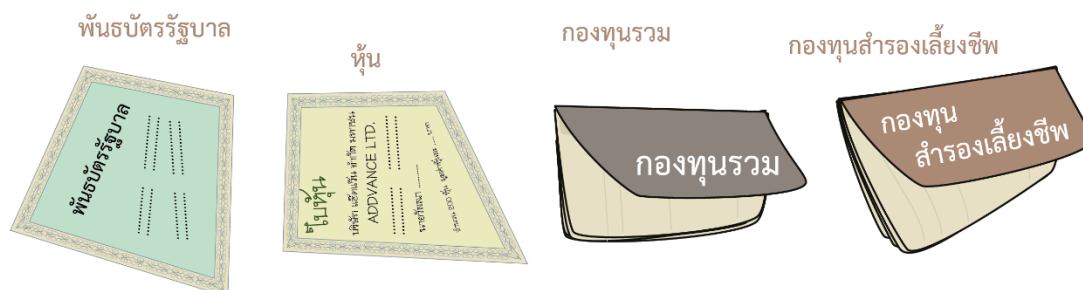
ข้อดี ช่วยให้เก็บออมเงินได้ในระยะยาว ได้รับผลตอบแทนจากการที่กองทุนนำเงินไปลงทุนในหลักทรัพย์หรือทรัพย์สินประเภทต่าง ๆ และเงินที่สะสมเข้ากองทุนสามารถนำไปลดหย่อนภาษีได้

⁶ ข้อมูล ณ มิถุนายน 2559 เงื่อนไขและรายละเอียดอาจเปลี่ยนแปลงจากนี้

⁷ วิธีนับปีปฏิทิน จะเริ่มนับปีที่ทำธุรกรรมนั้น เช่น ซื้อ LTF ในเดือนธันวาคม 2559 จะนับปี 2559 เป็นปีที่ 1 ดังนั้นจะสามารถขายหน่วยลงทุนได้ตั้งแต่วันที่ 2 มกราคม 2565 เป็นต้นไป

 ข้อควรรู้ สมาชิกกองทุนสำรองเลี้ยงชีพไม่สามารถถอนเงินออกมาบางส่วนก่อนสิ้นสุดสมาชิกภาพ (เกษียณอายุ ทุพพลภาพ หรือออกจากงาน)

ประเภทการลงทุนที่ควรรู้

คิดให้รอบคอบก่อนลงทุน

1. จำไว้เสมอว่าผลตอบแทนที่คาดหวังมาพร้อมกับความเสี่ยงเสมอ การลงทุนที่มีโอกาสให้ผลตอบแทนสูง ก็จะมีความเสี่ยงสูงตามไปด้วย
2. ควรกำหนดเป้าหมายของการลงทุนว่าต้องการเงินเท่าใด เมื่อใด และคำนวณอัตราผลตอบแทนที่สอดคล้องเพื่อให้ได้จำนวนเงินตามเป้าหมายนั้น
3. มีวินัยในการออม เพื่อมีเงินไปลงทุน โดยรู้จักเก็บก่อนใช้ เช่น หักรายได้ไปลงทุนตามจำนวนเงินที่เราตั้งเป้าไว้ก่อน ที่เหลือจึงค่อยใช้
4. เลือกลงทุนโดยพิจารณาทั้งโอกาสของผลตอบแทนที่จะได้รับ และระดับความเสี่ยงของการลงทุนที่ยอมรับได้ รวมทั้งประเมินด้วยว่า ถ้าลงทุนแบบที่เลือกจะบรรลุเป้าหมายที่วางไว้ได้หรือไม่
5. สามารถรับความเสี่ยงได้แค่ไหน เช่น คนทำงานรับความเสี่ยงได้มากกว่าคนที่เกษียณแล้ว เพราะยังมีรายรับเข้ามาเรื่อย ๆ แต่วัยเกษียณไม่มีรายรับอย่างต่อเนื่อง จึงควรลงทุนในผลิตภัณฑ์การเงินที่มีความเสี่ยงต่ำ เช่น พันธบัตรรัฐบาล
6. ควรกระจายความเสี่ยงอย่างไร ควรเลือกลงทุนในสินทรัพย์ที่แตกต่างกัน เพื่อเฉลี่ยระดับความเสี่ยงที่มากน้อยให้พอเหมาะตามความเสี่ยงที่รับได้ ไม่ควรลงทุนในสินทรัพย์ที่มีความเสี่ยงสูงเพียงอย่างเดียว
7. ติดตามข่าวสาร ทบทวน และปรับปรุงแผนการลงทุนอยู่เสมอ ให้สอดคล้องกับสภาพการณ์ เช่น ทุก 6 เดือน หรือเมื่อมีเหตุการณ์ที่ส่งผลกระทบต่อตลาดเงินตลาดทุนก็อาจจะปรับสัดส่วนการลงทุน หรือตนเองมีรายได้มากขึ้น ก็อาจจะลงทุนเพิ่มขึ้นได้อีก

ความแตกต่างระหว่างการฝากเงิน การประกันภัย และการลงทุน

จากที่ได้กล่าวมาข้างต้น สามารถจำแนกความแตกต่างของ การฝากเงิน การ ประกันภัย และการลงทุนได้ดังนี้

	การฝากเงิน	การลงทุน	การประกันภัย
วัตถุประสงค์	เพื่อเก็บออมเงิน	เพื่อให้ได้ผลตอบแทนที่ สูงขึ้นกว่าการฝากเงิน	เพื่อคุ้มครองชีวิตหรือ ทรัพย์สิน
อัตราดอกเบี้ย/ ผลตอบแทน	อัตราดอกเบี้ยที่ได้รับ ค่อนข้างแน่นอน	ผลตอบแทนขึ้นอยู่กับ สถานการณ์	ผลตอบแทนขึ้นอยู่กับ กรมธรรม์ประกันภัย ที่ทำ
การถอน/ยกเลิก	สามารถถอนเมื่อไหร่ ก็ได้ โดยได้เงินต้นครบ ตามจำนวน แต่จะ ได้รับดอกเบี้ยตาม เงื่อนไขที่กำหนด	ขึ้นอยู่กับเงื่อนไขและ สถานการณ์นั้น ๆ เช่น หากต้องการยกเลิกการ ลงทุนในช่วงกลาง อาจ ทำให้มีผลขาดทุน ได้เงินต้นไม่ครบ หรือ หากสถานการณ์อยู่ใน ช่วงขาขึ้นอาจได้กำไร เพิ่มขึ้นหรือเท่าทุน	การยกเลิกประกันภัย ก่อนครบกำหนด อาจไม่ได้รับเงินคืน หรือได้รับคิ นน้อยกว่า เบี้ยประกันที่จ่ายไป

กิจกรรมท้ายเรื่องที่ 3 การฝากเงิน การประกันภัย และการลงทุน

(ให้ผู้เรียนไปทำกิจกรรมท้ายเรื่องที่ 3 ที่สมุดบันทึกกิจกรรมการเรียนรู้)

เรื่องที่ 4 การชำระเงินทางอิเล็กทรอนิกส์

ความหมายและประโยชน์ของการชำระเงินทางอิเล็กทรอนิกส์

การชำระเงิน (payment) คือ การส่งมอบเงินหรือโอนเงินผ่านช่องทางต่าง ๆ เพื่อซื้อสินค้าและบริการ หรือใช้ชำระหนี้ โดยสามารถใช้สื่อการชำระเงินที่เป็นได้ทั้งเงินสดและไม่ใช้เงินสด ในบางครั้งการชำระเงินอาจทำผ่านคนกลางที่เป็นผู้ให้บริการเพื่ออำนวยความสะดวกและรักษาความปลอดภัยของการทำรายการ ซึ่งผู้ให้บริการมีทั้งที่เป็นสถาบันการเงินและมีไม่ใช่สถาบันการเงิน (non-bank)

เงินสดเป็นสิ่งที่เราค่อนข้างเคยในการใช้จ่ายมากที่สุด จนนึกไม่ถึงว่าที่จริงแล้วการใช้เงินสดนั้นไม่สะดวกหลายประการ เช่น ต้องเตรียมเงินสดให้เพียงพอในการซื้อสินค้า และหากยิ่งพกพาจำนวนมากก็เสี่ยงต่อการถูกปล้น ขโมย หรือหากมองในมุมเจ้าของกิจการ การรับชำระด้วยเงินสดอาจถูกยกยอกหรือขโมยได้ง่ายและตรวจสอบได้ยาก รวมถึงเสียโอกาสในการขายสินค้าหากมีช่องทางให้ลูกค้าชำระค่าสินค้าเป็นเงินสดเพียงอย่างเดียว สำหรับมุมของประเทศนั้น เงินสดมีค่าใช้จ่ายในการจัดการค่อนข้างสูง เช่น ค่าใช้จ่ายที่เกิดจากการผลิต การขนส่ง การเก็บรักษา การตรวจนับ การคัดแยก และการทำลาย ถ้าเราหันมาช่วยกันใช้การชำระเงินทางอิเล็กทรอนิกส์ (e-Payment) จะช่วยลดภาระค่าใช้จ่ายในการจัดการได้ 2 - 3 เท่าเลยทีเดียว

ความหมายการชำระเงินทางอิเล็กทรอนิกส์

การชำระเงินทางอิเล็กทรอนิกส์ หมายถึง การส่งมอบหรือโอนเงินเพื่อซื้อสินค้าและบริการ หรือชำระหนี้ ผ่านช่องทางต่าง ๆ ที่มีความสะดวกและรวดเร็วโดยใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์มาช่วย ทั้งด้านสื่อที่ใช้ชำระเงินแทนเงินสด เช่น บัตรเอทีเอ็ม บัตรเดบิต บัตรเครดิต เงินอิเล็กทรอนิกส์ รวมถึงช่องทางการชำระเงินที่ใช้งานง่ายและรวดเร็ว เช่น ผ่านอินเทอร์เน็ต โดยใช้อุปกรณ์ประเภทต่าง ๆ อาทิ คอมพิวเตอร์ โทรศัพท์มือถือ

ประโยชน์ของการชำระเงินทางอิเล็กทรอนิกส์

ต่อประชาชน	ต่อเจ้าของกิจการ
<ul style="list-style-type: none"> • โอนเงินหรือชำระเงินได้ทุกที่ทุกเวลา • ไม่ต้องเสียเวลาและค่าใช้จ่ายในการเดินทาง • ปลอดภัย ไม่ต้องกลัวเงินสดหายหรือถูกขโมย • ตรวจสอบได้ มีหลักฐานชัดเจน • มีรูปแบบการชำระเงินให้เลือกได้หลากหลายตามความสะดวก 	<ul style="list-style-type: none"> • ไม่ต้องเก็บเงินสดจำนวนมากไว้ที่ร้านค้า ลดปัญหาพนักงานยกยอกหรือขโมยเงิน • จัดทำบัญชีได้รวดเร็ว และมีระบบที่ตรวจสอบได้ • มีทางเลือกให้ลูกค้าในการชำระเงินได้หลายวิธี • ไม่จำเป็นต้องมีสถานที่หรือหน้าร้านก็ขายของได้ • ขยายฐานลูกค้าได้กว้างขึ้น ไม่จำกัดแต่พื้นที่ใดพื้นที่หนึ่ง หรือในประเทศเท่านั้น
<p style="text-align: center;">ต่อประเทศ</p> <ul style="list-style-type: none"> • ลดค่าใช้จ่ายในการพิมพ์ธนบัตร • ลดค่าใช้จ่ายในการบริหารจัดการเงินสด เช่น การขนส่งธนบัตร • การหมุนเวียนของเงินในเศรษฐกิจมีความคล่องตัว • การค้าและการชำระเงินระหว่างประเทศทำได้สะดวกรวดเร็วขึ้น 	

ลักษณะของบัตรเอทีเอ็ม บัตรเดบิต บัตรเครดิต และเงินอิเล็กทรอนิกส์

บัตรอิเล็กทรอนิกส์เป็นสื่อการชำระเงินที่ถูกพัฒนาเพื่อนำมาใช้แทนเงินสด ปัจจุบันมีด้วยกัน 4 ประเภท คือ บัตรเอทีเอ็ม บัตรเดบิต บัตรเครดิต และเงินอิเล็กทรอนิกส์

เทคโนโลยีของบัตรอิเล็กทรอนิกส์

บัตรอิเล็กทรอนิกส์มีการนำเทคโนโลยีมาใช้ ซึ่งจะทำให้เราสามารถใช้งานได้อย่างปลอดภัยและหายกังวล โดยแบบดั้งเดิมเป็นบัตรแถบแม่เหล็ก (magnetic stripe) มีลักษณะเป็นแถบสีดำคาดอยู่หลังบัตร กว้างประมาณ 1 เซนติเมตร ซึ่งข้อมูลของผู้ถือบัตรจะถูกบันทึกอยู่ที่แถบแม่เหล็ก อย่างไรก็ตาม ยังมีช่องโหว่ของการรักษาความปลอดภัยโดยอาจถูกมิจฉาชีพคัดลอกข้อมูลในบัตรผ่านเครื่องสกิมเมอร์ (skimmer) ได้ (หากเป็นบัตรเอทีเอ็มหรือบัตรเดบิตจะต้องได้รหัสผ่านส่วนตัวของผู้ถือบัตร (PIN: personal identification number) 4 หรือ 6 หลักด้วยจึงจะใช้ได้) ในปัจจุบันได้มีการพัฒนาบัตรแบบชิป (chip) ซึ่งข้อมูลจะถูกฝัง

อยู่ในชิปด้านหน้าของบัตร โดยบัตรแบบนี้จะป้องกันการขโมยข้อมูลได้ดีกว่า เพราะมีการเข้ารหัสข้อมูลที่ทำให้ยากต่อการคัดลอกหรือขโมยข้อมูลในบัตร

1. บัตรเอทีเอ็ม เป็นบัตรอิเล็กทรอนิกส์ที่ธนาคารพาณิชย์ออกให้แก่ลูกค้า โดยผูกกับบัญชีเงินฝากของเจ้าของบัตร เพื่อใช้ทำธุรกรรมทางการเงินผ่านเครื่องทำรายการอัตโนมัติแทนการเดินทางไปทำธุรกรรมที่ธนาคาร เช่น เครื่องเอทีเอ็ม (ATM : automated teller machine)

ลักษณะเด่น

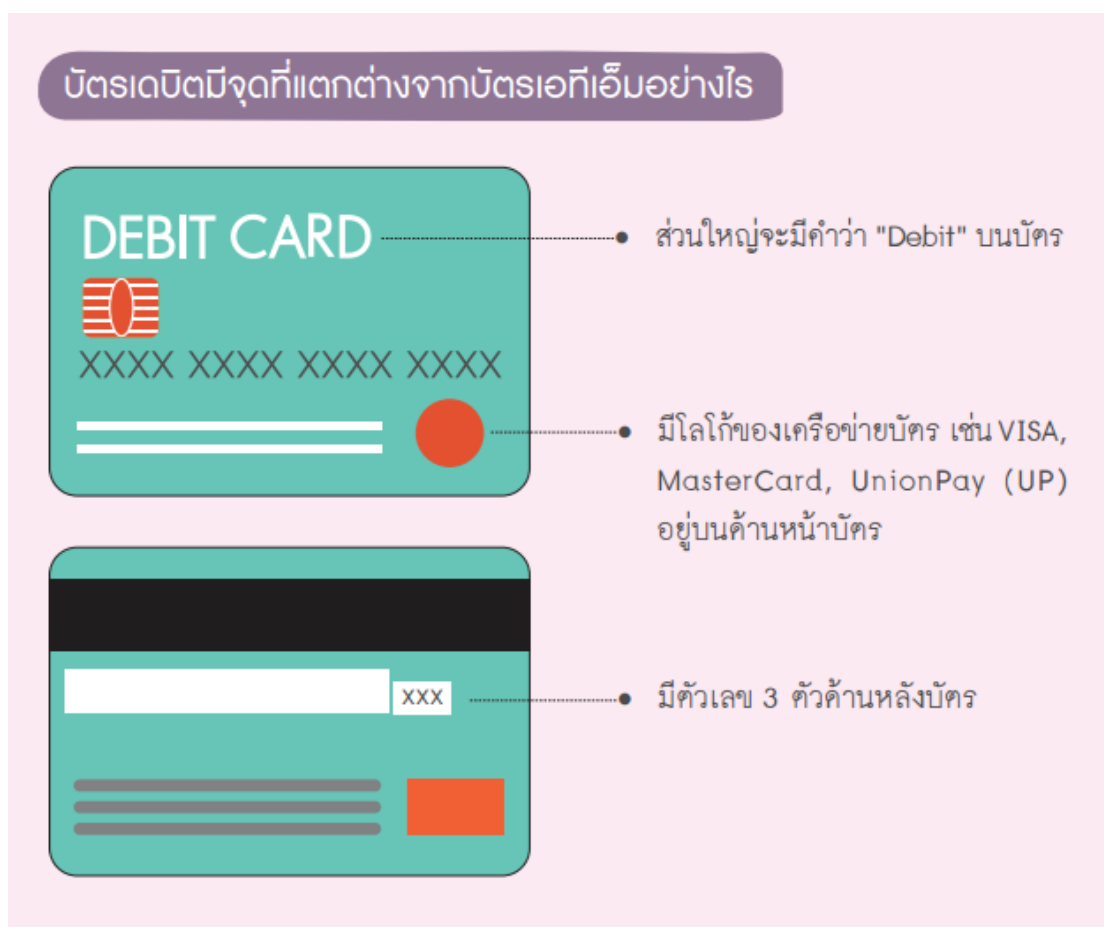
- ใช้บัตรเอทีเอ็มทำธุรกรรมการเงิน เช่น ฝาก/ถอน/โอน/ชำระเงิน/สอบถามยอดเงินในบัญชีที่เครื่องทำรายการอัตโนมัติ
- การทำธุรกรรมจะมีผลกับยอดเงินในบัญชีเงินฝากทันที
- ใช้บัตรเอทีเอ็มควบคู่กับรหัสผ่านส่วนตัว (PIN) 4 หรือ 6 หลัก เพื่อทำธุรกรรมทางการเงินที่เครื่องทำรายการอัตโนมัติ ซึ่งธนาคารพาณิชย์จะให้ผู้ถือบัตรกำหนดรหัสผ่านส่วนตัวหรือมอบรหัสผ่านส่วนตัวให้แก่ผู้ถือบัตร (ผู้ถือบัตรสามารถเปลี่ยนรหัสผ่านส่วนตัวได้ในภายหลัง)

2. บัตรเดบิต (debit card) เป็นบัตรอิเล็กทรอนิกส์ที่ธนาคารพาณิชย์ออกให้แก่ลูกค้าโดยผูกกับบัญชีเงินฝากของเจ้าของบัตรและสามารถใช้งานได้เช่นเดียวกับบัตรเอทีเอ็ม แต่มีคุณสมบัติที่เพิ่มขึ้นจากบัตรเอทีเอ็มตรงที่สามารถใช้ซื้อสินค้าและบริการต่าง ๆ ณ จุดขายและทางออนไลน์ได้ โดยผู้ถือบัตรสามารถสังเกตจุดที่รับบัตรได้จากตราหรือโลโก้ที่ร้านค้าติดหรือแสดงไว้ เช่น VISA, MasterCard, UnionPay

ลักษณะเด่น

- สามารถนำไปทำธุรกรรมทางการเงิน ไม่ว่าจะเป็น ฝาก/ถอน/โอน/ชำระเงินที่เครื่องทำรายการอัตโนมัติได้เหมือนบัตรเอทีเอ็ม
- ใช้ซื้อสินค้าและบริการ ณ จุดขายและออนไลน์ได้ โดยเมื่อใช้แล้วยอดเงินที่ใช้จ่ายจะถูกตัดจากบัญชีเงินฝากทันที
- การใช้บัตรเดบิต มีทั้งแบบใช้ลายเซ็น และแบบกรหัสผ่านส่วนตัวของผู้ถือบัตร (PIN) ขึ้นอยู่กับระบบการให้บริการ
- การใช้จ่ายผ่านบัตรเดบิตเป็นการใช้เงินของเราที่มีอยู่ในบัญชี จึงไม่สร้างภาระหนี้

บัตรเดบิตมีจุดที่แตกต่างจากบัตรเอทีเอ็มอย่างไร

รู้หรือไม่ว่า

หากคุณต้องการทำบัตรเดบิตที่ธนาคาร คุณมีสิทธิ์เลือกได้ว่าต้องการประกันพ่วงหรือไม่ ซึ่งธนาคารสามารถนำเสนอผลิตภัณฑ์อื่นควบคู่กับผลิตภัณฑ์หลักของธนาคารได้ แต่จะบังคับขายไม่ได้ ซึ่งหากคุณต้องการบัตรธรรมดาที่ไม่พ่วงประกันสามารถแจ้งพนักงานได้

3. บัตรเครดิต (credit card) เป็นบัตรที่ออกโดยธนาคารพาณิชย์หรือบริษัทผู้ประกอบธุรกิจบัตรเครดิต (ผู้ออกบัตร) เพื่อให้ผู้ใช้บริการ (ผู้ถือบัตร) นำไปใช้ชำระค่าสินค้าและบริการแทนเงินสดโดยไม่เกินวงเงินที่ผู้ออกบัตรกำหนดไว้ โดยผู้ออกบัตรจะจ่ายเงินให้กับร้านค้าไปก่อน และจะเรียกเก็บเงินจากผู้ถือบัตรตามระยะเวลาที่กำหนด (ดูรายละเอียดเพิ่มเติมได้จากหน่วยการเรียนรู้ที่ 3 เรื่อง สินเชื่อ)

4. เงินอิเล็กทรอนิกส์ (e-Money) เราอาจได้ยิน e-Money ในชื่อเรียกอื่น ๆ เช่น บัตรเงินอิเล็กทรอนิกส์ บัตรเติมเงินรถไฟฟ้า e-Wallet, e-Purse, Mobile money, e-Cash แม้จะมีชื่อเรียกต่างกันไป แต่ลักษณะที่เหมือนกัน คือ มูลค่าเงินจะถูกบันทึกอยู่ในสื่อ

อิเล็กทรอนิกส์โดยอาจจะอยู่ในรูปของบัตรหรือบนเครือข่ายคอมพิวเตอร์ก็ได้ ซึ่งผู้ให้บริการจะต้องเติมเงินก่อนจึงสามารถนำไปซื้อสินค้าและบริการตามร้านค้าที่ผู้ออก e-Money กำหนดได้

ตัวอย่าง e-Money ที่ใช้ในปัจจุบัน เช่น บัตรเติมเงินรถไฟฟ้า (บัตร Rabbit, บัตร MRT) บัตร smart purse ที่ใช้ซื้อสินค้าในร้าน 7-eleven อีกทั้งผู้ให้บริการสามารถตรวจสอบมูลค่าคงเหลือได้

ลักษณะเด่น

- ผู้ใช้บริการเติมเงินได้ตามมูลค่าที่ต้องการ
- ให้ความสะดวกรวดเร็วในการใช้จ่าย ไม่ต้องพกเงินสด

ข้อแนะนำในการใช้บัตรอิเล็กทรอนิกส์ให้ปลอดภัย

1. เมื่อได้รับบัตรมาใหม่ให้รีบเซ็นชื่อหลังบัตรทันที เพื่อป้องกันผู้อื่นนำไปแอบอ้าง
2. เก็บรักษารหัสบัตรไว้เป็นความลับ ไม่ตั้งรหัสที่คาดเดาง่าย และควรเปลี่ยนรหัสอยู่เสมอ
3. อย่าให้ข้อมูลส่วนตัวหรือเกี่ยวกับบัตรแก่ผู้ที่ติดต่อเข้ามาทางโทรศัพท์หรืออีเมล โดยที่เราไม่ได้เป็นผู้ติดต่อไปก่อน
4. ตรวจสอบความถูกต้องของรายการธุรกรรมทุกครั้ง เช่น ยอดเงินที่ต้องชำระ รวมถึงตรวจสอบรายการใช้จ่ายเป็นประจำเมื่อได้รับใบแจ้งหนี้
5. สังเกตสิ่งแปลกปลอมที่อาจติดตั้งอยู่กับเครื่องเอทีเอ็ม เช่น กล้องขนาดเล็กที่อาจถูกติดตั้งอยู่บริเวณเครื่องเอทีเอ็ม หรืออุปกรณ์แปลกปลอมที่ติดอยู่ตรงช่องสอดบัตร
6. หากมีรายการธุรกรรมทางการเงินที่เราไม่ได้ใช้เกิดขึ้น ให้รีบติดต่อผู้ออกบัตรเพื่อตรวจสอบทันที
7. เมื่อทำบัตรหายต้องรีบแจ้งอายัดบัตรทันที อย่่างไรก็ดี บัตร e-Money โดยทั่วไปที่ไม่มีการลงทะเบียน หากบัตรหายก็เหมือนกับทำเงินหาย

Internet payment และ Mobile payment

ในปัจจุบันมีการพัฒนาเทคโนโลยีและนำมาใช้เป็นช่องทางการชำระเงินใหม่ ๆ ได้แก่ การชำระเงินทางอินเทอร์เน็ต (internet payment) และการชำระเงินผ่านอุปกรณ์เคลื่อนที่ (mobile payment) เพื่อเพิ่มทางเลือกและอำนวยความสะดวกต่อผู้ให้บริการในการทำธุรกรรมทางการเงิน ดังนี้

1. การชำระเงินทางอินเทอร์เน็ต (internet payment) เป็นการชำระค่าสินค้าและบริการหรือโอนเงินผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต โดยผู้ใช้บริการสามารถเลือกชำระค่าสินค้าและบริการได้ในหลายรูปแบบ เช่น

1) ผ่านบริการ internet banking ของธนาคารพาณิชย์ ซึ่งเป็นบริการที่ผู้ใช้บริการสามารถโอนเงิน ชำระเงินค่าสินค้าและบริการโดยตัดเงินจากบัญชีเงินฝากที่ผู้ใช้บริการเปิดไว้กับธนาคารและยังสามารถตรวจสอบยอดเงินในบัญชี เรียกดูรายการใช้จ่ายย้อนหลังได้ โดยสามารถสมัครใช้บริการกับธนาคารที่ผู้ใช้บริการมีบัญชีเงินฝากอยู่ สำหรับการซื้อของทางอินเทอร์เน็ต ระบบของร้านค้าบางแห่งจะเชื่อมโยงไปยังระบบ internet banking ของธนาคารเพื่อตรวจสอบและอนุมัติรายการชำระเงิน หากทำรายการสำเร็จ ผู้ใช้บริการจะได้รับการยืนยันการทำรายการทางเว็บไซต์ ทาง SMS หรือทางอีเมลตามที่ได้แจ้งลงทะเบียนไว้กับธนาคาร

2) ผ่านเว็บไซต์ของร้านค้าออนไลน์ด้วยบัตรเครดิต บัตรเดบิต หรือเงินอิเล็กทรอนิกส์ โดยสามารถซื้อสินค้าและบริการกับร้านค้าออนไลน์ที่มีช่องทางชำระเงินผ่านบัตรเครดิตหรือบัตรเดบิต ซึ่งผู้ซื้อเพียงกรอกรายละเอียดการชำระเงิน เช่น หมายเลขบัตร ชื่อผู้ถือบัตร วันหมดอายุ หมายเลขรหัส CVV⁸ รวมถึงอาจต้องใส่รหัสผ่าน OTP⁹ ด้วย และเมื่อการชำระเงินสำเร็จจะได้รับข้อความยืนยันการชำระเงินทางหน้าเว็บไซต์ ทาง SMS หรือทางอีเมล ตามที่ได้แจ้งลงทะเบียนไว้กับธนาคารหรือผู้ออกบัตร

2. การชำระเงินผ่านอุปกรณ์เคลื่อนที่ (Mobile Payment) สามารถชำระค่าสินค้าและบริการผ่านเครือข่ายของระบบโทรศัพท์เคลื่อนที่ โดยสามารถใช้งานได้ทั้งที่ร้านค้าทั่วไปและร้านค้าบนอินเทอร์เน็ต แต่ผู้ซื้อต้องลงทะเบียนกับผู้ให้บริการชำระเงินเพื่อเชื่อมโยงบัญชีที่จะชำระเงินเข้ากับโทรศัพท์เคลื่อนที่หรือแท็บเล็ตก่อน อาทิ บัญชีธนาคาร บัตรเครดิต และเงินอิเล็กทรอนิกส์

⁸ CVV (card verification value) หรือ CVC (card verification code) คือ รหัสสำหรับการทำธุรกรรมออนไลน์ เช่น VISA และ MasterCard ใช้เลข 3 หลักด้านหลังบัตร ส่วนของ American Express ใช้เลข 4 หลักด้านหน้าบัตร

⁹ OTP (one time password) เป็นรหัสที่ใช้ครั้งเดียว โดยผู้ออกบัตรจะส่งให้แก่ผู้ถือบัตรผ่าน SMS หรือส่งทางอีเมลตามที่ผู้ถือบัตรได้ลงทะเบียนไว้ เพื่อใช้ในการยืนยันตัวตนความเป็นเจ้าของบัตร

ข้อดีของการชำระเงินผ่าน Internet Payment และ Mobile Payment

สำหรับผู้ให้บริการ	สำหรับร้านค้า
<ul style="list-style-type: none"> • ลดเวลาและค่าใช้จ่ายในการทำธุรกรรม ไม่ต้องเสียเวลาเดินทางไปร้านค้า เพราะสามารถจัดการธุรกรรมได้ด้วยตัวเอง ที่ไหนเมื่อไหร่ก็ได้ ไม่ว่าจะอยู่ต่างจังหวัด หรือต่างประเทศ • มั่นใจได้ เพราะสามารถตรวจสอบรายการได้ตลอด และมีการแจ้งเตือนการทำธุรกรรมผ่าน SMS • ไม่ต้องถือเงินสดในการซื้อสินค้า 	<ul style="list-style-type: none"> • ได้รับเงินรวดเร็วเพราะเงินเข้าบัญชีโดยตรง และลดความเสี่ยงในการจัดการเงินสด • มีช่องทางการชำระเงินให้ลูกค้าเลือกมากขึ้น ขายสินค้าได้ตลอดเวลา ไม่จำเป็นต้องเปิดหน้าร้าน • มีบันทึกข้อมูลการขาย และสรุปข้อมูลทางบัญชีได้อย่างรวดเร็ว

กฎหมายพื้นฐานที่เกี่ยวข้องกับระบบการชำระเงินทางอิเล็กทรอนิกส์

ธนาคารแห่งประเทศไทยทำหน้าที่กำกับดูแลผู้ให้บริการชำระเงินทางอิเล็กทรอนิกส์ทั้งที่เป็นสถาบันการเงิน (bank) และมีใช้สถาบันการเงิน (non-bank) โดยผู้ให้บริการต้องอยู่ภายใต้กฎหมายต่าง ๆ ได้แก่

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง	สาระสำคัญ	ประเภทสถาบันที่ถูกควบคุมดูแล
พ.ร.บ. ธุรกิจสถาบันการเงิน พ.ศ. 2551	ควบคุมดูแลสถาบันการเงินเพื่อให้เกิดการดูแลเงินฝากของประชาชน การกำกับดูแลในเรื่องต่าง ๆ และการกำหนดเกณฑ์การปฏิบัติในการให้บริการทางการเงิน เช่น สาขาธนาคารอิเล็กทรอนิกส์ บริการผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต และเงินอิเล็กทรอนิกส์ รวมถึงการโอนเงินทางอิเล็กทรอนิกส์ เพื่อสร้างความเชื่อมั่นและคุ้มครองผู้บริโภคหรือผู้ให้บริการทางการเงิน	- ธนาคารพาณิชย์ - บริษัทเงินทุน - บริษัทเครดิตฟองซิเอร์
พ.ร.ฎ. ว่าด้วยการควบคุมดูแลธุรกิจบริการการชำระเงินทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. 2551	ควบคุมดูแลผู้ให้บริการ e-Payment ในธุรกิจบริการ 8 ประเภท (ได้แก่ เงินอิเล็กทรอนิกส์ (e-Money) เครือข่ายบัตรเครดิต เครือข่ายอีดีซี สวิตซ์ซิงในการชำระเงิน หักบัญชี ชำระดุล รับชำระเงินแทน และการชำระเงินทางอิเล็กทรอนิกส์ ผ่านอุปกรณ์อย่างหนึ่งอย่างใด หรือผ่านทางเครือข่าย) เพื่อรักษาความมั่นคงทางการเงินและ	- ธนาคารพาณิชย์ - ผู้ประกอบธุรกิจบริการการชำระเงินทางอิเล็กทรอนิกส์ ที่มีใช้สถาบันการเงิน (non-bank)

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง	สาระสำคัญ	ประเภทสถาบันที่ถูกควบคุมดูแล
	การพาณิชย์ เสริมสร้างความเชื่อถือและยอมรับในระบบข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ ป้องกันความเสียหายต่อสาธารณชน รวมทั้งส่งเสริมการใช้บริการ e-Payment และคุ้มครองผู้ใช้บริการทางการเงิน	
พระราชกฤษฎีกา (พ.ร.ฎ.) ว่าด้วยการควบคุมดูแลธุรกิจบริการการชำระเงินทางอิเล็กทรอนิกส์ของสถาบันการเงิน เฉพาะกิจ พ.ศ. 2559 (มีผลบังคับใช้ตั้งแต่ 28 กรกฎาคม 2559)	ควบคุมดูแลผู้ให้บริการ e-Payment ในธุรกิจบริการ 8 ประเภท (ได้แก่ เงินอิเล็กทรอนิกส์ (e-Money) เครือข่ายบัตรเครดิต เครือข่ายอีดีซี สวิตช์ซึ่งในการชำระเงิน หักบัญชี ชำระดุล รับชำระเงินแทน และการชำระเงินทางอิเล็กทรอนิกส์ผ่านอุปกรณ์อย่างหนึ่งอย่างใด หรือผ่านทางเครือข่าย) เพื่อรักษาความมั่นคงทางการเงินและการพาณิชย์ เสริมสร้างความเชื่อถือและยอมรับในระบบข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ ป้องกันความเสียหายต่อสาธารณชน รวมทั้งส่งเสริมการใช้บริการ e-Payment และคุ้มครองผู้ใช้บริการทางการเงิน	- สถาบันการเงินเฉพาะกิจ
ประกาศกระทรวงการคลัง ซึ่งออกตามประกาศคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 58 (บัตรเงินอิเล็กทรอนิกส์)	ควบคุมดูแลผู้ให้บริการเงินอิเล็กทรอนิกส์ที่สามารถใช้ซื้อสินค้าและบริการได้จากหลายร้านค้า (multi-purpose e-Money)	- ผู้ประกอบธุรกิจบัตรเงินอิเล็กทรอนิกส์ที่ไม่มีใช่สถาบันการเงิน (non-bank)

สามารถศึกษารายละเอียดเพิ่มเติมได้จากเว็บไซต์ธนาคารแห่งประเทศไทย www.bot.or.th เลือก หัวข้อ “เกี่ยวกับ ธปท.” และหัวข้อย่อย “กฎหมายที่เกี่ยวข้อง”

กิจกรรมท้ายเรื่องที่ 4 การชำระเงินทางอิเล็กทรอนิกส์

(ให้ผู้เรียนไปทำกิจกรรมท้ายเรื่องที่ 4 ที่สมุดบันทึกกิจกรรมการเรียนรู้)

เรื่องที่ 5 ผู้ให้บริการทางการเงินในประเทศไทย

ผู้ให้บริการทางการเงินในประเทศไทย

ระบบการเงินเป็นกลไกสำคัญยิ่งในการจัดสรรทรัพยากรระหว่างภาคเศรษฐกิจจากผู้ที่มีเงินออมไปยังผู้ต้องการเงินทุน ซึ่งจะก่อให้เกิดการลงทุน การผลิต และการจ้างงาน อันเป็นแรงขับเคลื่อนสำคัญที่ทำให้เศรษฐกิจของประเทศเติบโต ซึ่งสถาบันการเงินมีบทบาทสำคัญอย่างมากในการเป็นแรงผลักดันให้เกิดการเติบโตทางเศรษฐกิจ

ผู้ให้บริการทางการเงินในประเทศไทย มีทั้งที่เป็นสถาบันการเงินที่รับฝากเงิน และสถาบันการเงินที่ไม่ได้รับฝากเงิน รวมทั้งผู้ให้บริการที่ไม่ใช่สถาบันการเงิน สามารถจำแนกผู้ให้บริการทางการเงินได้ตามหน่วยงานที่กำกับดูแล ดังนี้

ผู้ให้บริการทางการเงินในประเทศไทย
(แบ่งตามหน่วยงานที่กำกับดูแล)

* สถานธนาณบาลในกรุงเทพมหานคร อยู่ในความดูแลของกรุงเทพมหานคร

** กรณีการเช่าซื้อจากบริษัทที่ไม่อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของ ธปท.

*** กระทรวงพาณิชย์รับผิดชอบทะเบียน และ สคป. ดูแลเรื่องร้องเรียน

ผู้ให้บริการทางการเงินภายใต้การกำกับดูแลของธนาคารแห่งประเทศไทย (ธปท.)

ธนาคารแห่งประเทศไทย (ธปท.) หรือแบงก์ชาติ เป็นธนาคารกลางของประเทศไทย มีหน้าที่หลัก ดังนี้

1. รักษาเสถียรภาพทางเศรษฐกิจการเงินของประเทศ ซึ่งครอบคลุมหน้าที่ในการรักษาค่าเงิน เช่น ดูแลอัตราเงินเฟ้อ อัตราดอกเบี้ย อัตราแลกเปลี่ยน และสภาพคล่องของเม็ดเงินในระบบเศรษฐกิจ
2. กำกับดูแลสถาบันการเงินที่กฎหมายให้อำนาจไว้ ให้มีความมั่นคงและมีเสถียรภาพ เพื่อลดผลกระทบต่อผู้ฝากเงิน และสนับสนุนการเจริญเติบโตของเศรษฐกิจอย่างยั่งยืน
3. ดูแลและพัฒนาให้ระบบการชำระเงินของประเทศมีประสิทธิภาพ มั่นคงและปลอดภัย เพื่อเป็นกลไกสนับสนุนการทำธุรกิจและการพัฒนาเศรษฐกิจการเงิน
4. หน้าที่อื่น ๆ เช่น การออกธนบัตรและบริหารจัดการให้มีธนบัตรหมุนเวียนอย่างเพียงพอ การบริหารเงินสำรองทางการของประเทศ การเป็นนายธนาคารให้แก่รัฐบาลในการรับฝากเงิน โอนเงิน และเป็นแหล่งกู้ยืมเงินสุดท้ายแก่สถาบันการเงินที่ขาดเงินทุนหมุนเวียน รวมถึงการให้ความรู้และคุ้มครองผู้ใช้บริการทางการเงินให้ได้รับความเป็นธรรม

ธปท. กำกับดูแลผู้ให้บริการทางการเงิน แบ่งได้ดังนี้

1. **สถาบันการเงิน ตามพระราชบัญญัติธุรกิจสถาบันการเงิน พ.ศ. 2551** คือสถาบันที่ทำหน้าที่ให้บริการด้านการเงิน เช่น การรับฝากเงิน การรับชำระเงิน การให้สินเชื่อ และธุรกรรมทางการเงินอื่นตามที่ได้รับอนุญาต ได้แก่

1) **ธนาคารพาณิชย์ (ธพ.)** คือ บริษัทที่ได้รับอนุญาตให้ประกอบธุรกิจธนาคารพาณิชย์ เช่น การรับฝากเงิน การโอนและรับชำระเงิน และการให้สินเชื่อ รวมถึงบริการทางการเงินอื่น ๆ เช่น การค้าประกัน บริการเกี่ยวกับเงินตราต่างประเทศ ธุรกิจต่างประเทศ เช่น สินเชื่อเพื่อการส่งออกนำเข้า ตลอดจนบริการทางการเงินเพื่อการบริหารความเสี่ยงให้แก่ลูกค้า เช่น สัญญาซื้อขายอัตราแลกเปลี่ยนล่วงหน้า ในปัจจุบันธนาคารพาณิชย์ได้รับอนุญาตให้ประกอบธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับหลักทรัพย์และประกันภัยบางประเภทเพิ่มขึ้น เช่น การเป็นนายหน้าซื้อขายหน่วยลงทุน นายหน้าประกันภัย การแนะนำบริการของบริษัทประกันภัยให้ลูกค้า

2) **ธนาคารพาณิชย์เพื่อรายย่อย (ธย.)** คือ บริษัทที่ได้รับอนุญาตให้ประกอบธุรกิจธนาคารพาณิชย์ โดยมีวัตถุประสงค์หลักเพื่อให้บริการแก่ประชาชนรายย่อยและวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม และสามารถให้บริการทางการเงินพื้นฐานอื่น เช่น การรับฝากเงิน การโอนและรับชำระเงินได้ด้วย แต่ไม่ได้รับอนุญาตให้ประกอบธุรกิจที่มีความซับซ้อนและมีความเสี่ยงสูง เช่น ธุรกิจเกี่ยวกับเงินตราต่างประเทศ และตราสารอนุพันธ์

3) **ธนาคารพาณิชย์ที่เป็นบริษัทลูกของธนาคารต่างประเทศ** คือ บริษัทที่จดทะเบียนในประเทศไทยและได้รับอนุญาตให้ประกอบธุรกิจธนาคารพาณิชย์ โดยมีธนาคารพาณิชย์ต่างประเทศถือหุ้นไม่ต่ำกว่า 95% ของหุ้นที่จำหน่ายได้แล้วทั้งหมด

4) **สาขาของธนาคารพาณิชย์ต่างประเทศ** คือ สาขาของธนาคารพาณิชย์ต่างประเทศที่ได้รับอนุญาตให้ประกอบธุรกิจธนาคารพาณิชย์ในประเทศไทย

5) **บริษัทเงินทุน (บง.)** คือ บริษัทที่ได้รับอนุญาตให้ประกอบธุรกิจเงินทุน โดยรับฝากเงินหรือรับเงินจากประชาชนที่ต้องจ่ายคืนเมื่อทวงถาม หรือเมื่อสิ้นระยะเวลาที่กำหนดไว้ และสามารถให้กู้ยืมเงินตามประเภทของธุรกิจเงินทุนที่ได้รับอนุญาต เช่น การให้กู้ยืมเงินระยะปานกลางและระยะยาวแก่กิจการอุตสาหกรรม เกษตรกรรม หรือพาณิชย์กรรม การให้เช่าซื้อบางประเภท แต่ไม่สามารถประกอบธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับเงินตราต่างประเทศได้

6) **บริษัทเครดิตฟองซิเออร์ (บค.)** คือ บริษัทที่ได้รับอนุญาตให้ประกอบธุรกิจเครดิตฟองซิเออร์ โดยสามารถรับฝากเงินหรือรับเงินจากประชาชนที่จะจ่ายคืนเมื่อสิ้นระยะเวลาที่กำหนดไว้ เช่น ไม่น้อยกว่าหนึ่งปี และต้องฝากเงินไม่น้อยกว่าหนึ่งพันบาท โดยสามารถให้กู้ยืมเงินโดยวิธีรับจำนองอสังหาริมทรัพย์ การรับซื้ออสังหาริมทรัพย์โดยวิธีขายฝาก

2. **สำนักงานผู้แทนธนาคารพาณิชย์ต่างประเทศ** คือ สำนักงานของธนาคารพาณิชย์ต่างประเทศที่ได้รับอนุญาตจากธนาคารแห่งประเทศไทยให้ดำเนินการในประเทศไทย แทนธนาคารพาณิชย์ต่างประเทศ สำนักงานผู้แทนฯ สามารถดำเนินการเพื่อประโยชน์ของสำนักงานใหญ่ หรือสำนักงานอื่น ๆ ของธนาคาร ได้เฉพาะที่เกี่ยวกับการติดต่อ ประสานงาน การแนะนำลูกค้า และการรวบรวมข้อมูลข่าวสารเพื่อส่งให้สำนักงานใหญ่ หรือสำนักงานอื่น ๆ ของธนาคารเท่านั้น เช่น การรวบรวมข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับฐานะทางการเงินของลูกค้าและสถานการณ์ทางเศรษฐกิจและการเงิน สำนักงานผู้แทนฯ ต้องไม่ประกอบธุรกิจได้อันเข้าข่ายธุรกิจธนาคารพาณิชย์และธุรกิจที่เกี่ยวข้อง เช่น ธุรกิจให้เช่าซื้อ สีสซิ่ง แพ็กเตอร์ริง รับซื้อรับโอนลูกหนี้เงินให้กู้ยืม ธุรกิจสัญญาซื้อขายล่วงหน้า

3. **บริษัทบริหารสินทรัพย์** คือ บริษัทที่ได้รับใบอนุญาตตามกฎหมายว่าด้วยบริษัทบริหารสินทรัพย์ ให้สามารถประกอบธุรกิจรับซื้อหรือรับโอนสินทรัพย์และหลักประกันของสถาบันการเงิน เช่น ลูกหนี้สินเชื่อด้วยคุณภาพ (Non-Performing Loans: NPLs) สินทรัพย์ของสถาบันการเงินที่ปิดกิจการไปแล้ว โดยจะนำมาบริหารต่อ เช่น ให้กู้ยืมเพิ่มเติม ปรับปรุงโครงสร้างหนี้

4. **สถาบันการเงินเฉพาะกิจ** หมายถึง สถาบันการเงินของรัฐที่มีกฎหมายเฉพาะจัดตั้งขึ้น เพื่อดำเนินการตามนโยบายของรัฐในการพัฒนาส่งเสริมเศรษฐกิจ และสนับสนุนการลงทุนต่าง ๆ แบ่งเป็น

1) **สถาบันการเงินเฉพาะกิจที่รับฝากเงินจากประชาชนทั่วไป** หมายถึง สถาบันการเงินเฉพาะกิจที่เป็นธนาคารและให้บริการทางการเงินทั้งด้านเงินฝากและการให้สินเชื่อ เช่น ธนาคารออมสิน ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร

2) **สถาบันการเงินเฉพาะกิจที่ไม่รับฝากเงินจากประชาชนทั่วไป** หมายถึง สถาบันการเงินเฉพาะกิจที่ทำธุรกิจตามขอบเขตที่กำหนด เช่น ให้สินเชื่อหรือรับประกันสินเชื่อให้แก่ลูกค้าเฉพาะกลุ่ม แต่ไม่รับเงินฝากจากประชาชนทั่วไป เช่น ธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทย

5. **ผู้ประกอบการธุรกิจที่มีใช้สถาบันการเงิน (non-bank)** แบ่งได้ 5 ประเภท ดังนี้

1) **ผู้ประกอบการธุรกิจบัตรเครดิต** จะดำเนินกิจการเกี่ยวกับบัตรเครดิต เพื่อให้ผู้ถือบัตรนำไปใช้ชำระค่าสินค้า ค่าบริการ หรือค่าอื่นใดแทนการชำระด้วยเงินสด หรือเพื่อใช้เบิกถอนเงินสด โดยผู้ประกอบการจดทะเบียนตรงจ่ายเงินแทนผู้ถือบัตรนั้นก่อน และจะได้รับชำระคืนจากผู้ถือบัตรในภายหลัง

2) **ผู้ประกอบการธุรกิจสินเชื่อส่วนบุคคลภายใต้การกำกับ** จะดำเนินกิจการเกี่ยวกับการให้กู้ยืมเงินแก่บุคคลธรรมดาโดยไม่มีหลักประกัน เพื่อนำไปใช้จ่ายส่วนตัว หรือเพื่อผ่อนชำระค่าสินค้า โดยไม่รวมการเช่าซื้อรถยนต์และรถจักรยานยนต์

3) **ผู้ประกอบการธุรกิจสินเชื่อรายย่อยเพื่อการประกอบอาชีพภายใต้การกำกับ** หรือสินเชื่อนาโนไฟแนนซ์ จะดำเนินกิจการให้กู้ยืมแก่บุคคลธรรมดานำไปใช้ในการประกอบอาชีพ เพื่อส่งเสริมการเข้าถึงแหล่งเงินทุนและเพิ่มโอกาสในการประกอบอาชีพ

4) ผู้ประกอบธุรกิจให้บริการการชำระเงินทางอิเล็กทรอนิกส์ ที่อยู่ภายใต้พระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการควบคุมดูแลธุรกิจบริการการชำระเงินทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. 2551 และมีธนาคารแห่งประเทศไทยเป็นผู้กำกับดูแลเฉพาะส่วนของธุรกิจนี้

5) ผู้ประกอบธุรกิจให้บริการด้านการแลกเปลี่ยนเงินหรือโอนเงินตราต่างประเทศ ปัจจุบันผู้ให้บริการด้านการแลกเปลี่ยนเงิน (ที่ไม่ใช่ธนาคารพาณิชย์) ที่ได้รับอนุญาตให้ประกอบธุรกิจเงินตราต่างประเทศ มี 2 ประเภท ได้แก่

5.1) บุคคลรับอนุญาต สามารถประกอบธุรกิจการซื้อและขายธนบัตรต่างประเทศ และรับซื้อเช็คเดินทางจากลูกค้า

5.2) ตัวแทนโอนเงินระหว่างประเทศ สามารถประกอบธุรกิจการโอนเงินเข้าออกจากประเทศไทย

สามารถศึกษาข้อมูลเพิ่มเติมได้ที่เว็บไซต์ ธปท. www.bot.or.th

ผู้ให้บริการทางการเงินภายใต้การกำกับดูแลของหน่วยงานอื่น ๆ

1. ภายใต้การกำกับดูแลของสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (ก.ล.ต.)

สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (ก.ล.ต.) เป็นหน่วยงานของรัฐที่ก่อตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. 2535 มีหน้าที่กำกับและพัฒนาตลาดทุนของประเทศ สรุปได้ดังนี้

1) การกำกับดูแลการระดมทุนของกิจการโดยการออกตราสารทุนและตราสารหนี้ มีวัตถุประสงค์หลักคือการคุ้มครองผู้ลงทุน โดย ก.ล.ต. จะพิจารณาคุณสมบัติของบริษัทผู้ออกหลักทรัพย์ในกรณีที่เป็นการออกและเสนอขายตราสารทุน และจะพิจารณาคุณสมบัติของหลักทรัพย์ที่เสนอขายในกรณีที่เป็นการออกและเสนอขายตราสารหนี้ และดูแลการเปิดเผยข้อมูลเพื่อให้ผู้ลงทุนมีข้อมูลประกอบการตัดสินใจลงทุน ทั้งนี้ การเสนอขายหลักทรัพย์ต่างประเภท หรือเสนอขายให้แก่บุคคลต่างกลุ่ม ระดับการกำกับดูแลก็อาจแตกต่างกันได้

ในการกำกับดูแลการระดมทุนจากประชาชน ก.ล.ต. จะให้ความสำคัญกับประเด็นดังต่อไปนี้

1.1) การกลั่นกรองคุณสมบัติในเบื้องต้น โดยในการเสนอขายหลักทรัพย์ต่อประชาชน ก.ล.ต. จะเน้นเรื่องการกำกับดูแลกิจการ (corporate governance) กล่าวคือ

บริษัทที่จะระดมทุนจากประชาชนต้องมีโครงสร้างบริษัทที่ชัดเจน ผู้บริหารไม่มีลักษณะต้องห้าม มีการเปิดเผยข้อมูลที่โปร่งใส น่าเชื่อถือ

1.2) การเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับหลักทรัพย์ที่เสนอขาย เพื่อให้ประชาชนที่สนใจลงทุนมีข้อมูลประกอบการตัดสินใจลงทุน ก.ล.ต. จึงกำหนดข้อมูลขั้นต่ำที่บริษัทจะต้องเปิดเผยให้แก่ผู้ลงทุนก่อนการเสนอขาย เช่น ข้อมูลบริษัท ฐานะการเงินผลการดำเนินงาน ความเสี่ยงในการลงทุน

2) กำกับดูแลตลาดหลักทรัพย์ (ตลาดรอง) เพื่อให้ระบบการซื้อขายหลักทรัพย์มีความมั่นคง และสามารถดำเนินงานได้อย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ผู้ลงทุนมั่นใจได้ว่าจะได้รับหลักทรัพย์หรือเงินค่าขายในจำนวนและเวลาที่ถูกต้อง มีความโปร่งใสและเป็นธรรมในการซื้อขายหลักทรัพย์ มีการบริหารความเสี่ยงที่เหมาะสม เพื่อสร้างความเชื่อมั่นให้แก่ตลาดทุนโดยรวม

3) กำกับดูแลการปฏิบัติงานของผู้ประกอบธุรกิจตัวกลาง ได้แก่ บริษัทหลักทรัพย์ บริษัทหลักทรัพย์จัดการกองทุน และตัวแทนซื้อขายสัญญาซื้อขายล่วงหน้า โดยผู้ประกอบธุรกิจดังกล่าวต้องมีความน่าเชื่อถือ ทั้งด้านฐานะการเงิน ความรู้ความสามารถ และความซื่อสัตย์สุจริต และต้องได้รับใบอนุญาตประกอบธุรกิจ หรือขึ้นทะเบียนกับ ก.ล.ต. เพื่อให้มีการกลั่นกรองผู้ที่จะประกอบธุรกิจและมีการกำกับดูแลที่เหมาะสม โดย ก.ล.ต. พิจารณาที่ความพร้อมและความเหมาะสม (fit and proper) ของผู้ขอใบอนุญาต กรรมการและผู้บริหาร รวมถึงบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการทำธุรกิจ เช่น ผู้แนะนำการลงทุน นักวิเคราะห์การลงทุน ผู้วางแผนการลงทุน เป็นต้น

ก.ล.ต. ให้ความสำคัญกับระบบงานต่าง ๆ ของผู้ประกอบธุรกิจตัวกลาง ดังนี้

3.1) ระบบงานและการดำเนินงานที่ได้มาตรฐาน มีบุคลากรที่มีคุณภาพ ซื่อสัตย์ สุจริต เพื่อให้ลูกค้าได้รับบริการที่ดีมีคุณภาพ

3.2) ระบบดูแลรักษาทรัพย์สินของลูกค้าให้มีความปลอดภัย

3.3) ระบบการบริหารความเสี่ยงและการจัดการที่ดี มีฐานะทางการเงินมั่นคง ไม่ทำให้เกิดปัญหาต่อระบบการซื้อขายโดยรวม

4) ตรวจสอบและลงโทษผู้กระทำความผิด ก.ล.ต. มีบทบาทหน้าที่ในฐานะผู้บังคับใช้กฎหมาย เพื่อให้ตลาดทุนมีความโปร่งใส น่าเชื่อถือ โดยจะทำการตรวจสอบและ

ลงโทษผู้กระทำผิดบทบัญญัติในพระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. 2535 อาทิ การเปิดเผยข้อมูลอันเป็นเท็จ การฉ้อฉลทุจริต และการกระทำอันไม่เป็นธรรมในการซื้อขายหลักทรัพย์ ทั้งนี้ ในกรณีการตรวจสอบความผิดปกติในการซื้อขายหลักทรัพย์ จะมีตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยที่ทำหน้าที่เป็นด่านแรกในการตรวจสอบข้อมูล และหากพบความผิดปกติ ก็จะจัดส่งข้อมูลให้ ก.ล.ต. ตรวจสอบข้อมูลในเชิงลึก และดำเนินการต่อไปในฐานะผู้บังคับบัญชา

5) พัฒนาตลาดทุน ได้แก่

5.1) การพัฒนาในเชิงโครงสร้าง เช่น การปรับปรุงคุณภาพบริษัทจดทะเบียน การปรับปรุงกระบวนการซื้อขายหลักทรัพย์ การเสนอขายผลิตภัณฑ์ทางการเงิน เป็นต้น

5.2) ส่งเสริมให้กิจการและประชาชนเข้าถึงทุนและสามารถใช้ประโยชน์จากตลาดทุน โดยส่งเสริมช่องทางการระดมทุนและเครื่องมือต่าง ๆ เพื่อให้กิจการสามารถระดมทุนด้วยรูปแบบและต้นทุนที่เหมาะสม ในขณะเดียวกันเป็นการเพิ่มทางเลือกให้แก่ผู้ลงทุนด้วย ตลอดจนส่งเสริมให้เกิดการออมเพื่อรองรับการเกษียณ เพื่อเตรียมความพร้อมการเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ

5.3) การเสริมสร้างประสิทธิภาพและความสามารถในการแข่งขันของผู้ประกอบธุรกิจตัวกลางให้สามารถแข่งขันได้ทั้งในและต่างประเทศ

5.4) การส่งเสริมให้ผู้เกี่ยวข้องในตลาดทุนมีความพร้อมรู้เท่าทันและใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีทางการเงิน (FinTech)

หน่วยงานที่อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของ ก.ล.ต.

1) ผู้ประกอบธุรกิจตัวกลาง ได้แก่ บริษัทหลักทรัพย์ บริษัทหลักทรัพย์จัดการกองทุน และตัวแทนซื้อขายสัญญาซื้อขายล่วงหน้า

1.1) บริษัทหลักทรัพย์ คือบริษัทที่ได้รับอนุญาตให้ทำธุรกิจหลักทรัพย์ เช่น เป็นนายหน้าซื้อขายหลักทรัพย์ ที่ปรึกษาการลงทุน และการจัดจำหน่ายหลักทรัพย์

1.2) บริษัทหลักทรัพย์จัดการกองทุน คือ บริษัทที่ได้รับอนุญาตให้ทำธุรกิจหลักทรัพย์ที่เกี่ยวกับการจัดการเงินของบุคคลอื่นหรือของประชาชน

1.3) ตัวแทนซื้อขายสัญญาซื้อขายล่วงหน้า คือ บริษัทที่ได้รับอนุญาตให้เป็นตัวแทนหรือผู้ค้าสัญญาซื้อขายล่วงหน้า

2) ตลาดหลักทรัพย์ ศูนย์รับฝากหลักทรัพย์ และสำนักหักบัญชี

3) บริษัทที่ออกและเสนอขายหลักทรัพย์ ทั้งประเภทตราสารทุน และตราสารหนี้

4) ผู้ประกอบวิชาชีพในตลาดทุน เช่น ผู้แนะนำการลงทุน นักวิเคราะห์ที่ปรึกษาทางการเงิน ผู้สอบบัญชี ซึ่งต้องได้รับความเห็นชอบจาก ก.ล.ต. ก่อน

สามารถศึกษาข้อมูลเพิ่มเติมได้ที่เว็บไซต์ ก.ล.ต. www.sec.or.th

2. หน่วยงานที่อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของสำนักงานคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัย (คปภ.)

สำนักงานคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัย (คปภ.) เป็นหน่วยงานของรัฐที่ทำหน้าที่ดำเนินงานตามนโยบายที่กำหนดโดยคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัย มีภารกิจหลัก ดังนี้

- 1) กำกับและพัฒนาธุรกิจประกันภัยให้มีความเข้มแข็งมั่นคง
- 2) ส่งเสริมสนับสนุนให้ธุรกิจประกันภัยมีบทบาทสร้างเสริมความแข็งแกร่งให้ระบบเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ ตลอดจนคุณภาพชีวิตที่ดีของประชาชน
- 3) ค้ำครองสิทธิประโยชน์ของประชาชนด้านการประกันภัย

หน่วยงานและบุคคลที่ คปภ. กำกับดูแล

1) **บริษัทประกันชีวิต** หมายถึง บริษัทที่ได้รับใบอนุญาตประกอบธุรกิจประกันชีวิตจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง เพื่อประกอบธุรกิจการรับประกันต่อความสูญเสียหรือความเสียหายต่อบุคคลหรือกลุ่มบุคคล โดยบริษัทสัญญาว่าจะจ่ายชดเชยให้ผู้เอาประกันเมื่อมีการเสียชีวิต และอาจมีความคุ้มครองอื่น ๆ เพิ่มเติม เช่น การประกันอุบัติเหตุและสูญเสียอวัยวะ การประกันกรณีทุพพลภาพ การประกันสุขภาพ

2) **บริษัทประกันวินาศภัย** หมายถึง บริษัทที่ได้รับใบอนุญาตประกอบธุรกิจประกันวินาศภัยจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง เพื่อประกอบธุรกิจการรับประกันความเสียหายตามลักษณะของวินาศภัยต่าง ๆ แบ่งได้ 4 ประเภท ได้แก่ การประกันอัคคีภัย การประกันรถยนต์ การประกันทางทะเลและขนส่ง และการประกันเบ็ดเตล็ด สามารถศึกษาข้อมูลเพิ่มเติมได้ที่เว็บไซต์ของ คปภ. www.oic.or.th

3) คนกลางประกันภัย หมายถึง ตัวแทนประกันภัย (agent) หรือ นายหน้าประกันภัย (broker) ผู้ซึ่งจะต้องได้รับใบอนุญาตเป็นตัวแทน/นายหน้าประกันภัย โดยตัวแทนประกันภัย เป็นผู้ซึ่งบริษัทมอบหมายให้ทำการชักชวนให้บุคคลทำสัญญาประกันภัยกับบริษัท สำหรับนายหน้าประกันภัย เป็นผู้ซึ่งซื้อหรือจัดการให้บุคคลทำสัญญาประกันภัยกับบริษัท โดยหวังบำเหน็จเนื่องจากการนั้น โดยนายหน้าประกันภัยมีทั้งนายหน้าบุคคลธรรมดาและนายหน้านิติบุคคล ผู้ซึ่งได้รับใบอนุญาตจากนายทะเบียน

3. ผู้ให้บริการทางการเงินประเภทอื่น ๆ

สหกรณ์ เป็นองค์กรที่สมาชิกร่วมกันจัดตั้งขึ้นด้วยการลงหุ้นร่วมกันและจดทะเบียนตามกฎหมายว่าด้วยสหกรณ์ มีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมการประกอบอาชีพของสมาชิกในด้านการผลิต การจำหน่ายสินค้า หรือให้บริการตามความต้องการของสมาชิก ซึ่งสมาชิกอาจมีการออมทรัพย์ในรูปแบบของการชำระค่าหุ้นเป็นประจำ โดยอาจมีการจ่ายเงินปันผลค่าหุ้นให้แก่สมาชิกทุกสิ้นปี สหกรณ์บางประเภท เช่น สหกรณ์ออมทรัพย์ จะมีบริการรับฝากเงินและจ่ายดอกเบี้ยให้เป็นผลตอบแทน รวมทั้งให้บริการกู้ยืมแก่สมาชิกเมื่อเกิดความจำเป็น ในลักษณะคล้ายกับธนาคารพาณิชย์ หลักการสำคัญอย่างหนึ่งของสหกรณ์ คือ สมาชิกแต่ละคนมีสิทธิ์ออกเสียงได้หนึ่งเสียงในการบริหารสหกรณ์ โดยไม่ขึ้นกับจำนวนหุ้นที่ถืออยู่ สหกรณ์มี 7 ประเภท ได้แก่ สหกรณ์การเกษตร สหกรณ์ประมง สหกรณ์นิคม สหกรณ์ร้านค้า สหกรณ์ออมทรัพย์ สหกรณ์บริการ และสหกรณ์เครดิตยูเนียน

หน่วยงานราชการที่ดูแลส่งเสริมคุณภาพและมาตรฐานในการให้บริการของสหกรณ์ ได้แก่ กรมส่งเสริมสหกรณ์เป็นผู้พัฒนาระบบสหกรณ์และสร้างความเข้มแข็งในการดำเนินธุรกิจสหกรณ์ และกรมตรวจบัญชีสหกรณ์เป็นผู้ตรวจสอบบัญชี

โรงรับจำนำ คือ องค์กรที่ให้บริการเงินกู้แก่ประชาชนในวงเงินไม่เกิน 1 แสนบาทต่อราย โดยที่ผู้กู้หรือที่เรียกว่าผู้จำนำจะต้องนำสิ่งของมามอบให้โรงรับจำนำเพื่อเป็นหลักประกันในการชำระหนี้ เช่น เครื่องใช้ไฟฟ้า เครื่องประดับ ทองคำ ซึ่งผู้จำนำต้องมีอายุ 15 ปีขึ้นไป

โรงรับจำนำแบ่งเป็น 2 ประเภทคือ

1. โรงรับจำนำของรัฐบาล ซึ่งแบ่งย่อยได้อีกคือ สถานธนาคราะห์ อยู่ในความดูแลของกระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ และสถานธนาบาล อยู่ในความดูแลของกรุงเทพมหานครหรือเทศบาล
2. โรงรับจำนำเอกชน

กิจกรรมท้ายเรื่องที่ 5 ผู้ให้บริการทางการเงินในประเทศไทย

(ให้ผู้เรียนไปทำกิจกรรมท้ายเรื่องที่ 5 ที่สมุดบันทึกกิจกรรมการเรียนรู้)